

Šumarski List

IZDAJE JUGOSLOVENSKO ŠUMARSKO UDRUŽENJE

Uređuje redakcioni odbor. — Glavni i odgovorni urednik:
prof. dr. Aleksandar Ugrenović

Br. 12. Zagreb, 1. decembra 1926. God. 50.

Sadržaj:

Rossinski: „Šumarski pokusi u Poljskoj“. — Gradojević: „Avion u službi zaštite šuma“. — Langhoffer: „Štetnici hrastovih šuma“. — Petrović: „Распарчавање шумскога поседа — Марковић: „Тамањење губара“. — Trgovina i industrija. — Биљешке. — Udruženje. — Литература. — Lične vijesti. Oglasi.

No. 12

Revue Forestière

50 Année

Pour les affaires forestières, de l'industrie et du commerce des bois.
Rédigée par le Comité de Rédaction.

Rédacteur en chef: Prof. dr. Aleksandar Ugrenović

Edition de l'Union Forestière yougoslave 2 Rue Vukotinović Zagreb,
yougoslavie. — Paraît chaque mois. Conditions de l'abonnement pour
l'étranger Din. 120 par an. — Résumés en langue française.

Sommaire:

Rossinski: „Recherches forestières en Pologne“. — Gradojević: „Avion dans la protection des forêts“. — Langhoffer: „Insectes nuisibles au chêne“. — Petrović: „L'emiettement de la propriété forestière“. — Marković: „Lutte contre le Lymantria dispar“. — Commerce et industrie. — Notices. — Union. — Littérature. — Mouvements. — Adjudications.

Šumarski List

izlazi svakog prvog u mjesecu na 3—5 tiskanih araka.

Članovi redovni J. Š. U. dobivaju ga besplatno nakon podmirenja članskog god. doprinosa od 50 Din.

Članovi pomagači a) kategorije plaćaju godišnje 25 Din.

b) " " " " 100 Din.

Članovi utemeljitelji i dobrotvori dobivaju ga nakon jednokratnog doprinosa od 500 do 3000 Din.

Pretplata za nečlanove iznosi godišnje 100 Din.

Pretplata se šalje za članove iz Slovenije na podružnicu J. Š. U. u Ljubljani na ček. broj 11.054 ili po poštoj na kaznici, za sve ostale pak na ček J. Š. U. 34.293 ili na adresu blagajnika: Zagreb, Vukotinovićeve ulica 2.

Uredništvo i uprava nalazi se u Šumarskom domu Zagreb, Vukotinovićeve ul. 2. Telefon 6—60.

Za oglase plaća se:

Za stalne oglase (insetate) kao i za dražbene oglase:

$\frac{1}{4}$ strana 500 (petstotina) Din. $\frac{1}{4}$ strane 175 (stosedamdesetpet) Din.

$\frac{1}{8}$ strane 300 (tristotine) Din. $\frac{1}{8}$ strane 90 (devedeset) Din.

Kod trokratnog oglašivanja daje se 15%, kod šestokratnog 30% i kod dvanaestokratnog 50% popusta.

Sakupljači oglasa dobivaju nagradu.

Gospodi saradnicima.

Da bi se uređivanje Šumarskog Lista moglo provesti što lakše i brže upravljamo ovu molbu gospodi Saradnicima.

Članci: neka obradjuju što savremenije teme, u prvom redu praktična pitanja. Teorijski radovi dobro su nam došli. Za prevod treba pribaviti dozvolu autora.

Bilješke: dobro su nam došle o svim važnijim pitanjima i događajima, koji su u vezi sa šumarstvom.

Rukopisi: neka kod članaka obuhvataju otprilike osam do dvanaest štampanih stranica ili multiplum toga broja. Neka su po mogućnosti pisani mašinom ili čitljivo rukom. Pisati treba samo na neparnim stranicama. Sa desne ivice svake stranice treba ostaviti prazan prostor od tri prsta širine. Rečenice treba da su kratke i jasne. Izbor dijalekta i pisma prepusten je piscu. Rukopisi se štampaju onim dijalektom i pismom, kojim su napisani, ukoliko autor izrično ne traži promjenu.

Slike: u prvom redu dobri pozitivni na mat (ne sjajnom) i glatkom (ne hrpavom) papiru — neka ne budu ulijepljeni u tekst već zasebno. Ako se šalju negativni, treba ih zapakovati u čvrste kutije.

Crteži: neka budu izvedeni isključivo tušem (nikako ne tintom) na bijelom (ne žutom) risaćem papiru. Mjerilo na kartama treba označiti samo olovkom.

Honorari: za originalne članke 20 D., za prevode 12-50 D po štampano stranicu.

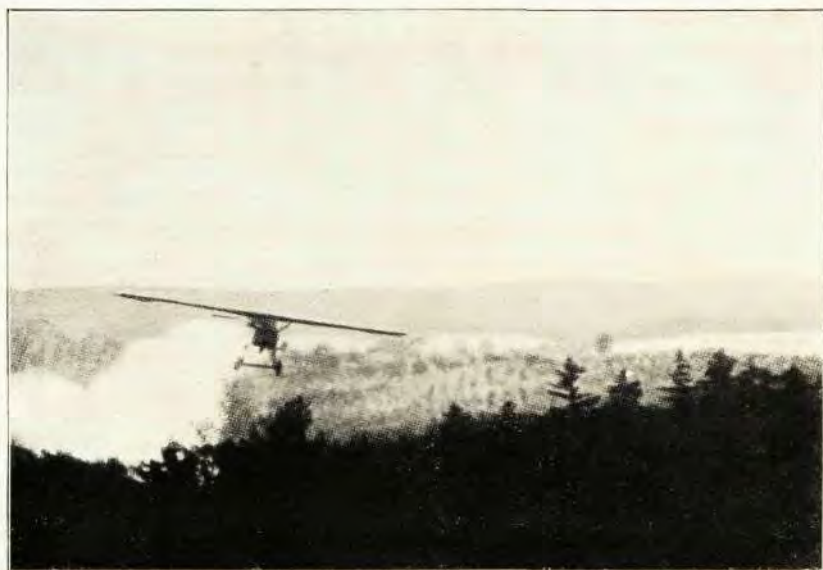
Separatni otisci: Moraju se zasebno naručiti. Trošak snosi pisac.

Uredništvo.

АВИЈОН-РАСПРАШИВАЧ ИНСЕКТИЦИДА У АМЕРИЦИ

Сл. 1.

АВИЈОН-РАСПРАШИВАЧ ИНСЕКТИЦИДА У НЕМАЧКОЈ

Сл. 2.

W. Rossinski, Ministarski savjetnik [Varšava]:

Organizacija šumarskih pokusa u Poljskoj^{*)}

Šumarski pokusi mogu da se smatraju kao neka kopča, koja vezuje šumarstvo kao nauku sa šumarstvom kao praksom. U pretpostavi da je šumarska nauka već dosegla svestrani razvoj, zapast će šumarske pokuse zadatak da prirodno-znanstvene faktore šumskog gospodarstva ispituju i da osvijetle principe onih smjernica, što ih je utvrdila šumarska nauka a koji su u naučnoj teoriji od neke opće važnosti i ne mogu se u istoj formi primijeniti i u svim prilikama. Pod današnjim okolnostima — gdje srazmjerno mlada šumarska nauka još uvijek treba za svoj razvoj istraživačkog rada na svim stranama — neće se rezultati šumarskih pokusa upotrijebiti samo za rješavanje praktičnih gospodarskih problema, već će oni biti od trajne vrijednosti kao osnove i pretpostave za daljnje razvijanje same šumarske nauke. Ali da istraživački rad šumarske nauke uzmogne biti od koristi, mora i njen metod rada da bude čisto naučni.

Dakle može se ustvrditi, da je zadatak šumarskih pokusa racionalno riješiti šumsko-gospodarske probleme u tijesnoj vezi sa naukom, te primjenjujući naučnačke metode rada.

*) Primili smo pismo g. ing. Wladislava Baranskoga, sekretara Poljskoga Udruženja u Varšavi, kojim pisac iznosi misao, da poljski stručni list »Las Polski« sa našim Šumarskim Listom izmijeni svake godine po nekoliko članaka. Svrha te izmjene bila bi, da se poljski i jugoslavenski šumarski stručni krugovi što bolje međuse upoznaju.

Svakome od nas treba da je jasno, da je samo na osnovi međusobnog upoznavanja moguće utiranje puteva stvaranju i sveslavske šumarske zajednice. Smatrajući da je taj predlog Poljskog Udruženja kadar da posluži utiranju ovih puteva, mi evo donosimo ovaj informativni članak iz pera g. W. Rossinskoga, Ministarskog savjetnika Ministarstva Poljoprivrede u Varšavi. Pozivamo drugove i saradnike da nam jave, da li su spremni saradivati u ovoj zamjeni članaka i da nam što skorije stave takove članke na raspoloženje. Članci mogu — prema informaciji sekretara »Poljskog šumarskog Udruženja« — biti pisani francuski ili njemački. Redakcija lista Las Polski prevesti će članak na poljski.

Izloženi osnovi — praktični cilj i naučna osnovica — uvaženi su kako treba i kod organizacije šumarskih pokusa u Poljskoj.

Godine 1925. oživotvorena je u krilu Ministarstva Poljoprivrede šumarska komisija, čija djelatnost počiva na tijesnoj saradnji profesora šumarskih fakulteta i šumarske — prije svega državne — administracije.

Ovu komisiju sačinjavaju delegati šumarskog fakulteta visoke škole za kulturu tla u Varšavi, poljoprivredno-šumarskog fakulteta univerziteta u Poznanju i politehnike u Lavovu, Poljoprivrednog fakulteta Jagelonskog univerziteta u Krakovu, državnog poljoprivredno naučnog instituta u Puljavi, zatim direktor šumarskog departmana, šef šumarsko-političke sekcije i sekcije za uredjivanje šuma u šumarskom departmanu, upravnik odjeljenja za šumarske pokuse u šumarskom departmanu, te jedan direktor šuma. (Direkcija šuma jest administrativna jedinica drugog stepena državne šumske uprave). Njen je zadatak, da izrađuje prethodne predloge, izvršuje organizaciju, nadzor i prosudjivanje rezultata šumarskih pokusa, koji se mogu provoditi jednako u državnim kao i privatnim šumama. U posljednjem slučaju uz privolu privatnog vlasnika šume.

Kad je komisija bila konstituisana prvi je njen rad bio utvrđjivanje općeg programa rada oko šumarskih pokusa na osnovu nacrt, izradjenoga u Ministarstvu Poljoprivrede. Ovaj je nacrt izradjen uz pomoć predloga, što su ih predložili šumarski fakulteti, kao i predloga pojedinih direkcija šuma iz oblasti onih praktičnih pitanja, za koja je potrebno da se rješavaju putem pokusa.

Opći osnovi programa i podjele rada komisije izgledaju ovako:

1. Opće odjeljenje: utvrđjivanje granica šumarsko-geografske oblasti Poljske i općih njenih osobina staništa, utvrđjivanje granica rasprostranjenosti pojedinih vrsti grmlja i drveća, tipovi staništa i sastojina te razvoj posljednjih u pojedinim oblastima Poljske itd.

2. Odjeljenje za gajenje šuma: istraživanje mogućnosti pomladjivanja raznih vrsti drveća pod raznim prilikama staništa, uzgajanje sastojina različnih tipova, prilike priraštaja i gospodarsko značenje egzota, uticaj podrasta na stanište, istraživanja u rasadnicima, vještačko pomladjivanje itd.

3. Odjeljenje za uredjivanje šuma: razradjivanje tabela o prihodima, o masama i oblikovnim brojevima za pojedine vrsti drveća, utvrđjivanje faktora redukcije.

4. Odjeljenje za zaštitu šuma: tamanjenje štetočina, principi za gospodarenje rezervatima.

5. Odjeljenje za iskorišćavanje šuma: istraživanje na području tehnologije drveta, upliv vremena sječe na tehnička svojstva drveta, konzerviranje drveta itd.

Na osnovu ovog općeg programa izradjen je radni program za najbližu budućnost. Podjedno je članovima komisije povjereno rukovodjenje i istraživačkih radova.

Zadatak, koji je stavljen u dužnost prvome odjeljenju — utvrđivanje granica biljno-geografskih oblasti Poljske — već je riješen po podkomisiji.

Sabiranje materijala za izradjivanje prihodnih tabela, koje je zavelo Ministarstvo Poljoprivrede još pred tri godine, nastavlja se pod rukovodjenjem jednog profesora visoke škole za kulturu tla u Varšavi pri čemu pomažu studenti, koji su specijalno angažovani u tu svrhu.

Proveden je čitav niz pokusa na području gajenja šuma pod rukovodstvom jednog profesora univerziteta u Poznanju i apsolutno te visoke škole. Provedeni su pokusi o tamanjenju štetnika *Panolis flammea* iz avijona, a pomoću kemijskih sredstava te su polučeni odlični rezultati. Ekspediciju, koja je rukovodila te radove, sačinjavali su entomolozi, kemičari i piloti.

Ovi primjeri o organizaciji rada karakterišu stanje i način proizvodjenja radova oko šumarskih pokusa. Ovako zamišljeni organizacioni aparat moći će da zadovoljava samo dotle, dok rad oko šumarskih pokusa ne dosegne izvjesni stepen intenziteta.

Za budućnost zamišljeno je podizanje mreže stanica za pokuse i »nadšumarija za pokuse« u tipičnim kompleksima šuma raznih šumarsko-geografskih oblasti. Posve razumljivo, ove će ustanove izvoditi samostalna istraživanja i zapažanja u šumi, te pokuse iz područja gospodarskih mjera (pomladjivanje, iskorišćavanje), i služiti će kao objekti za demonstraciju onih mjera, što će ih predložiti uprava pokusa. Rezultati opažanja u pojedinim nadšumarijama, odredjenima za pokuse, bit će razradjeni od česti po samoj upravi, od česti po profesorima, koji rukovode rad, a eventualno po centralnoj stanici za pokuse. Funkciju centralne stanice preuzet će šumarsko odjeljenje poljoprivrednog naučnog instituta u Puljavi. Ono će rezultate istraživanja i zapažanja sabrati i publikovati.

Tako izgleda savremena organizacija šumarskih pokusa u Poljskoj. Njen razvoj mora da omogući poljskom šumskom gospodarstvu u najbližoj budućnosti racionalno na nauci osnovano rješavanje brojnih privrednih problema.

L'organisation des recherches forestières en Pologne.

Le but de cet article est les cercles forestiers yougoslaves informer sur la situation des recherches forestières en Pologne et serrer les liens entre la Pologne et Yougoslavie forestière.

Rédaction.

Др. Михајло Градојевић [Београд]:

Авијон у служби заштите шума

Док су разноврсне техничке мере за уништавање паразита, нарочито инсекатских, имале знатног успеха у агрикултури, док су поједине методе било физичке, хемијске или биолошке, стекле у њој право грађанства и ушле у свакодневну употребу, дотле ове мере у апликацији на шумарство наилазе досада на несавладиве тешкоће. Шуме, својим великим пространством, поједина дрвета својим циновским димензијама узраста, били су за дуго изнад човекових моћи, да нам пружи онакву заштиту као што је данас може пружити савремен виноградар својој лози, воћар воћњаку, вртлар своје поврћу, цвећар градини, земљорадник своје усеву, њиви или ливади.

Зато видимо, да су у заштити шума нарочито хемијске методе за сузбијање штеточина играле доста малу улогу, и ограничавале се на прскања инсектицидима течна или у прашку само скупочених дрвета, и што у ограниченој мери у шуми, а више у јавним парковима. Кола, са резервоаром за инсектицид, дугачким шмрковима и цевима, која су за дезинфекцију и дезинсекцију дрвета употребљавана особито у Америци, због своје гломазности могла су се кретати само по добрим путевима, којих увек нема у изобиљу по шумама, те отуда и немогућност да се у прави час доведу тамо и на она места у шуми, где би им дејство било најефикасније, и где би се њиховом помоћу могле за времена и у зачетку сузбити прве појаве каквог каламитета.

Али, од како је је аероплан запловио у ваздушно море и уздигао се изнад земаљског тла, огромни шумски комплекси, посматрани из птичије перспективе, постали су само у разним нијансама зелени покривачи и ћилимови разастрти преко брда, долина и равница; голе сече, шумске ливаде и пропланци гледани са авијона нису ништа друго до више или мање правилне геометријске фигуре сличне квадратима, правоугаонцима, неправилним трапезима или левкастим удубљењима; шумски цинови и колоси од дрвета, до чијих врхова око са земље једва стиже, гледани одозго, са висине, личе сада на божићне јелке ако су че-

тинари, или на безброј кита свежег босиљка, размештених и позабаданих поврх земље.

Ако су шуме местимично заражене, болесне или лишене свога лиснатог огртача, то се одозго са авијона ванредно лепо види. Мање или више нападнута места издвајају се од здраве шуме као какав црвенкаста острва у зеленим језерима; њихове контуре оцртавају се пред очима посматрача у свима детаљима и у свима прелазима боја, које су поуздан знак за одређивање интензитета обољења или ступња оштећености.

Није, стога никакво чудо, што се је јавила идеја, да се авијон употреби као помоћно средство за борбу против инсекатских штеточина, нарочито гусеница које брсте лист, и да се са њега и из њега изнад заражених места бацају смртоносни инсектициди, који ће у виду ситног праха покрити лишће и отровати на тај начин небројене милионе прождрљивих бића, која се хране лишћем шумског дрвећа. Авијону је сада намењено, да отровне материје, које је досада било тешко и немогуће из техничких разлога убацити у врхове и круне дрвећа, изнесе у вис и распростра ни их по лишћу и дрвећу тамо, где је непријатељ почео свој разорни рад. Он треба да у будуће помогне шумару да се спасавају од сигурне пропасти драгоцене шумске састојине годинама и са муком подизане.

Практична Америка је била прва, која је авијон у ову сврху употребила. Још од 1921. год. аероплани тамо са успехом врше ову службу. Спроведена је узорна организација овога посла и довољно је да фармер или сопственик шуме извести телефоном дотични биро, па да му авијони јаким арсеничним једињењима дезинфикују и очисте заражена и нападнута места у плантажама или шумским састојинама. (Сл. 1.)

Сваком шумарском стручњаку познати су каламитети у шумама средње Европе и пустошења, која особито у четинастим шумама производе гусенице лептира дувне (*Lymantria monacha* L) борове совице (*Panolis griseovariegata* Goeze) и борове грбе (*Bupalus piniarius*). Стотине хиљада хектара шума морају скоро сваке године да се пре времена и без стварне потребе обарају путем чисте сече, да би се оголела и осушена дрвета макар колико толико употребила и искористила. Ако број гусеница и није толики да изазове голобрст и сушење, ипак је нападнута шумско дрвеће губитком лишћа увек ослабљено и у својим животним функцијама поремећено, те животиари, кржљави-

и не даје онај годишњи прираштај дрвета, који би требало да да. О огромним трошковима и издацима око привремене сече, поновног пошумљавања посечених шумских површина и да не говоримо.

Зато је и Немачка, која највише од напредспоменутих штеточина пати, похитала, да овоме злу стане на пут. На потстрек професора Шумарског Факултета у Минхену Др. К. Ешериха предузео је 1925. г. проф. Др. Волф у шумама ревира Soga и (на прузи Берлин-Бреслава) прве огледе са распршивањем и расипањем разних отровних прашкова и препарата из авиоплана а против гусеница дувне.¹⁾ Сл. 2.). Ови први покушаји били су извршени на брзу руку без претходне систематске припреме, јер је интервенција била веома нужна и хитна, те се ради спаса смрчевих и јелових састојина није смело оклевати.

Ипак, ова прва летења дала су такве резултате, да су се на основи њих могле стварати најлепше наде за будућу примену ове методе. Инсектицид, који је том приликом употребљен, био је калцијум арсенат, док Американци употребљују поред њега и арсенат олова и арсенат цинка. Проф. Др. Волф препоручује ове године као одличан један немачки препарат звани „Esturmit“ који израђује позната хемијска фирма Е. Merck у Дармштату.²⁾ Што се тиче самих авиоплана, најбоље су се у Немачкој показали апарати система »Јункер«, који су цели израђени од метала а на доњој страни имају нарочиту машину за распршивање инсектицида. Пилоти су се приликом летења спуштали на висину од 3—20 м изнад врхова шумског дрвећа, како би прах из отровног облака падао управо тамо, где се гусенице налазе.

Бавећи се почетком јула ове године на соколским свечаностима у Прагу, сазнао сам у чехословачком Министарству Земљоделства, да се у чешкој Шлезији у маленом месту Градецу код Опаве, у шумама кнеза Лихновског појавила гусеница дувне у катастрофалној множини, и да је тамо од стране Државног института за заштиту шума предузета борба са њом помоћу авијона и арсеничних инсектицида.

Заинтересован овим, отпутовао сам после соколског слета у Градец, где ми се, захваљујући моме пријатељу проф. Др. Ј. Комареку, који је целим послом руководио, дала прилика, да у потпуности видим каламитет дувне и борбу против ње у Градачким

¹⁾ Види: „Lesnická práce“ 1925. бр. 8—9, стр. 404.

²⁾ Види: Illustr. Zeitung, Leipzig 1926. No 4243, B. 167.

шумама, и то не само одоздо са земље, него и одозго са авијона, којим ме је изнад нападнутих места у једночасовном лету провео у свима правцима авијатички капетан г. Ј. Кострба.

Ко није властитим очима видео сличан каламитет, тешко може себи представити, какву пустош могу да направе лептирске гусенице у најужорније одгајеним шумским састојинама. Подрашће је у шуми потпуно оголићено и задњи листак са њега поједен; састојинско дрвеће са јако проређеним лишћем, кроз које просијава ведрина неба у пуној мери. На врховима стабала и јачих грамна црне се гужве нагомиланих гусеница, које је захватила полиједрија. На једном оваквом стаблу набројено је око 5000 гусеница. Испод дрвећа земља је покривена слојевима гусеничног измета, који местимично достиже дебљину од неколико сантиметара. По њему миле овде онде беле ларве мува гусеничарки, тражећи згодно место за даљу трансформацију.

Несумњиви знаци, да ће доћи до каламитета у обим шумама примећени су још пре 3 године и тамошње шум. особље на челу са надшумаром г. Герлом латили су се посла да несрећу властитим средствима и снагама предупредe. Многобројне гомилице лептирних јаја по стаблима дрвета премазивана су густим вапном и у исто време притиском четака механички уништавана. Али све је било узаман! Велики број јаја остајао је увек високо на стаблима и сваке године бивало је гусеница све више и више. Нису помагале ни нарочито копане јаме — тахинарије, у којима се вештачки помагало развићу што већег броја муха-гусеничарки и разних паразитних осика.

Најзад, ове 1926. год. каламитет је достигао врхунац и катастрофа од голобрста имала је неминовно да наступи. Зато се шум. управа обратила држави и обласној управи за помоћ. Начињен је аранжман између државе, обласне среске управе и сопственика шуме, да се трошкови око борбе против дувне поделе између њих на три дела. Чехословачка војна ваздухопловна команда умољена је, да стави на расположење два авијона и два вешта пилота.

Проф. др. Комарек, директор Држав. института за заштиту шума, одмах по повратку са Међународног Конгреса у Риму, предузео је управу над овим послом и у првој половини јуна већ су прва летења била извршена.

Да би се авијатичари изнад нападнутих површина лако и сигурно оријентисали, угрожене површине биле су по ивицама

обележене белим заставама, истакнутим на високим граничним дрветима, тако да су својом белином добро падале у око. Где се ово није због неприступачности места могло учинити, паљене су ватре те су помоћу њих и дима давани сигнали и обележаване границе.

Извиђачки војни авијон типа А 11, у којима има места за пилота и једног осматрача, узлетали су са импровизованог аеродрома на једној пространој ливади у близини Градеца. За распрашивање била су употребљена два типа препарата: један немачки „Silesia“ и други италијански звани „Azol“ оба на бази калцијум арсенита. Њихово се отровно дејство манифестује тек онда, када дођу гусеници у апарат за варење, међутим за човека и више кичмењаке у малим количинама потпуно су безопасни.

С почетка су препарати били распрашивани са авијона помоћу једног апарата сличног малој ветрењачи и прах је излазио на отвор, којим се бацају бомбе са аероплана. Али, пошто овакав начин није давао добре резултате, јер је и сувише разређивао отровни прах, то се прибегло после неколико покушаја другом, много једноставнијем поступку. У авијон су пре узлетања стављена 3 цака инсектицида и један снажан момак имао је за задатак, да на дати знак пилотов, постепено изпразни цак са инсектицидом изнад нападнутог места у шуми, па затим други и трећи. Хелиса авијона стварајући јаку ваздушну струју разносила је просипани прах на све стране, тако да се стварао читав облак прашине широк око 200 м. Морало се при овоме, разуме се, водити рачуна о правцу и јачини ветра, о облику терена и др., како би прах лагано пао на смрчеве иглице и ту се у танком слоју задржао. Распрашивање је вршено при сувом времену и са авијона се јасно разликују прашене од непрашених површина. Пошто су ове године у Шлезији као и у осталим деловима Европе биле у јуну велике кише, то се распрашивање на неким местима морало вршити и по двапут, јер је киша спирала прах са иглица. Инсектицида је било употребљено око 10.000 кгр., већином „Azol“ који се показао као бољи. Узлетања је било око 120, које контролних које ради разбацавања инсектицида. Ових последњих било је каткада и по 20 дневно, што сведочи о великом пожртвовању пилота. Најниже се летело изнад шума 6 м., јер су разлике између појединих дрвета доста велике чак и 8 м.

Да би се контролисало дејство инсектицида на гусенице, употребљавана су нарочита навоштањена платна 5 м дугачка а 1 м

широка, или церезинска хартија истих димензија. Ова се платна или хартије простру по земљи испод нападнутих дрвета и оставе да на њих 24 сата падају из четине гусенице. После 24 сата измери се количина нападалог измета и добивени број подели са 5 како би се добила количина за 1 м². Одмах после распрашивања инсектицида количина гусеничног измета на 1 м² нагло опада, што је знак да су гусенице престале да једу, и после 4 дана, ако је распрашивање било добро изведено и ако је време било суво, изметина нема више. Отроване гусенице леже у том случају у великом броју по земљи, вуку се полумртве и у самртним грчевима постепено гину. Њих је лако разликовати од тахинозних гусеница, јер им се задњи крај тела сужава и суши, те су на томе крају увек уже него на предњем. Извесан број отрованих гусеница остаје пак и даље у крунама дрвећа, да тамо лагано изумре.

Мада је у овом специјалном случају, у чешкој Шлезији, борба са дувном предузета мало касно, и мада су атмосферски услови за распрашивање били ове године врло неповољни, ипак су резултати, који су били постигнути овом методом — задовољавајући. Голобрст је у нападнутима партијама шума највећим делом спречен и смрчеве састојине се неће осушити, нити ће се морати исећи у целини нападнуте површине.

Спашене су и млађе културе и то на тај начин што су трећеране арсенатом олова, који је дао одличне резултате. Поједина млада смрчева дрвета, која смо за време мога бављења посматрали, била су формално начичкана лешинама отрованих гусеница, које су по доњим странама грана висиле у толикој мери, да су млада смрче (10—15 год.) из близа гледане биле као висећим украсима накићена божићна дрвета.

Као што се из напред изложеног види, ова метода, да се гусенице у масама трују арсеничним једињењима бацаним са аероплана, показала се у свима досадањим случајевима примене као пунонадежно средство за заштиту растиња од његових непријатеља. Пред њом је сада отворено широко поље за огледе са разним инсектицидима; она има да се временом и применом усавршава, док не нађе најефикаснији а при том најјевтинији инсектицид за поједине врсте штеточина. При том има да се стекну потребна искуства у погледу летења и технике распрашивања инсектицида. Њој је поклоњена пажња у Америци, Немачкој, Чеш-

кој, Русији³⁾ и др. државама, стога би јој и у нашој земљи требало обратити највећу пажњу.

Наше храстове шуме у Славонији и другим покрајинама страдају сваке године од гусеница губара, четника, храстовог савијача и др., који их примарно нападају и потпуно оголићују исто онако као што чини гусеница дувне у четинастим шумама средње Европе. Губар је управо наша дувна и пошто се већина оних, који су досада проучавали сушење и пропадање нарочито славонских храстика слажу у томе, да су он и његови сателити сузник и жутотрба примарни нападачи, после којих долазе тек други, секундарни паразити било из животињског или из биљног царства да ослабљено дрво дотуку, то би заштитне мере, природно, требале да почну од ових примарних штетника.

Наши авијони и пилоти, који се спремају за одбрану земље у случају рата, могли би да учине својој отаџбини велике услуге у миру, ако би припомогли да се спасавају и бране наше богате шуме најпре у Славонији где је најпотребније а доцније и на другим местима ако затреба. Ваздухопловна војна команда у Новом Саду, ако би се од стране позваних фактора на њу учинио апел, одазвала би се сигурно и пружила своју помоћ исто онако, као што се наша војска својим пожртвовним радом одазвала и помогла народу при последњим овогодишњим поплавама и недаћама. Увиђавно Министарство Шума и Рудника унело је у овогодишњи буџет и доста знатну суму за сузбијање сушења храстика, те има могућности да се набаве још сада потребни инсектициди и изврше све припреме до идућег пролећа, па онда прећи на дело.

Ову би методу требало применити на сваки начин, па макар парцијелно, као оглед, да бисмо стекли властита искуства како у погледу дејства појединих инсектицида на губара и његове другове, тако и у погледу вежбања наших пилота. Шта више, вежбања пилота у ниском летењу изнад шума, у распознавању сигнала, у правовременом расипању прашка и т. д. требала би да почну много раније, но што наступи стварна потреба. Не би се смело губити драгоцено време на обучавање онда, кад буде наступио прави час за акцију. Уместо правих инсектицида који су скупљи, за ова вежбања се могу употребити у прашак стучени гипс, креда или креч, за које су потребни минимални новчани издаци.

³⁾ Види: „Защита растений от вредителей“ Бр. 7., 1926., стр. 435. Опыты применения самолетов в борьбе с вредителями сельского хозяйства (Г. И. Кротких).

Prof. dr. August Langhoffer [Zagreb]:

Štetočinje naših hrastovih šuma

Navala gusjenica traje kod nas evo već od god. 1920.. Sreća te je u mnogim šumama prestala ili bar znatno popustila. Ali kako sam se uvjerio prošlog ljeta, ima nekih naših šuma, gdje navala još uvijek traje. A nadošli su i novi predjeli, gdje su iza slabije navale u prošloj godini bile ovogodišnje navale jače, mjestimice tako jake, da se vide brojna legla gubarevih jaja na hrastovima. Može se očekivati jaka navala buduće godine. To me nuka, da o tom ponovim i skupim neke moje primjedbe, priopćene u Šumarskom Listu¹⁾ i ²⁾ i da ih prema stečenom iskustvu dopunim. Pohodio sam naime u god. 1925. svega 34 šume, a god. 1926. daljnjih dvadeset, skupa 54 šume pa je i moje iskustvo nešto bogatije.

Istraživanja i iskustvo govore za to, da ni tlo, ni voda općenito nisu krivi velikom, katastrofalnom sušenju naših hrastova. Vjerojatno su tome uzrokom štetočinje, koje se mogu uz povoljne okolnosti naglo u velikoj množini pojaviti i raširiti. Ja sam nastojao dokazati,³⁾ da je tome uzrokom u glavnome navala gusjenice gubara sa medljikom zajedno, redovno ni jedna od njih sama po sebi. Ako napadne medljika na prvi list hrasta, to hrast izdrži, ne suši se; dok je na hrast navaljivala samo gusjenica a nije bilo medljike, obršteni se hrast oporavio i nije se osušio. Ockada gusjenica uništi prvi list hrastov a medljika navalu u najnezgodnije vrijeme na drugi, nježni list i uništi ga, od čnda se kod nas pojavljuje katastrofalno sušenje. Hrast bez lista, kojim inače živi, kunja a pogotovo ako se to ponavlja kroz više godina, kako to obično biva, hrast stradava, osuši se.

Ne možemo se boriti protiv medljike; ne preostaje nam drugo, nego da se branimo od gusjenica. Tu ponavljam oznake za četiri vrste gusjenica, sa kojima imamo obično posla, jer sam se uvjerio, da ih neki još uvijek valjano ne razlikuju.

¹⁾ Langhoffer. Gusjenice prelaca u našim hrastovim šumama i obrane od njih. Šum. List br. 12. god. 1925.

²⁾ Langhoffer Obrana od gusjenica godine 1926.

³⁾ Langhoffer. Gubar i sušenje naših hrastovih šuma. Glasnik za šumske pokuse, I. Zagreb, 1926. str. 159—233.

Najčešća je gusjenica gubara glavatog, *Lymantria* (*Ocnèria*) *dispar*, *Schwammspinner*. Ženka, gubarica, odlaze u junu ili kasnije na stabla po koju stotinu jajašca, pokri-venih žutosmedjom dlakom sa zatka. Legla sličie gubi za kresanje va-tre. U proljeće izvale se tamne sitne gusjenice a odrasle prepoznaju se lako po tome, što iza krupne išarane glave — zato glavati glavon-ja — ima na hrptu sprijeda 5 pari modrih a iza ovih 6 pari sme-dje-crvenih bradavica. Gubar je manji smedjast, gubarica je veća bjelkasta sa poprečnim narezuckanim tamnim vezom.

U manjem se broju pojavljuju gusjenice zlatokraja *Eup-roctis* (*Porthesia*) *chrysorrhoea*, *Goldafter*. Bi-jeli leptir ima kraj tijela tobože zlatan, u istinu je više crvenožut. Odrasla gusjenica ima straga na 9. i 10. kolutu narančaste ljevkaste bradavice, koje se mogu ispružiti i uvući. Mlade gusjenice prezime u zaprecima na vrhu grana.

Obično je još u manjem broju gusjenica kukavičjeg su-znika, *Malacosoma* (*Gastropacha*) *neustria*, *Rin-gelspinner*. Jaja nanizana oko tankih grančica poput prstena ili vitice — odatle ime vitičar. U proljeće izgledaju jajašca kao suzice. Odrasle su gusjenice uzdužno prugaste, sredinom bijela pruga, sa strane hrdjaste, a među ovima modrikasto sive.

Četvrta u tom kolu, gusjenica hrastovog četnika *Tha-u-metopoea* (*Cnethocampa*) *processionea*, *Eichen-Prozessionspinner* najredja je. Njene duge dlake »peku«. Putuje u četama. Danju se obično zbiju u klupko, tu se lako zgnječe ili vatrom unište.

Na nepriliku našu često prve tri vrste gusjenica navale zajedno na hrast a znade im pomoći kadšto i četvrta. Redovno ima najviše gusjenica gubarevih.

Druge gusjenice, kao što su one od velike grbice *Eran-nis* (*Hibernia*) *defoliaria*, *Grosser Frostspanner* sa smedjom gusjenicom i male grbice, *Opero-phthera* (*Cheimatobia*) *brumata*, *Kleiner Frost-spanner* sa zelenom gusjenicom, obe nemaju trbušnih nogu, zgr-be se, kada puzaju, zatim gusjenica hrastovog savijača, *Tortrix viridiana*, *Eichen Wickler*, koja je takodjer ze-lena tek se u nekim godinama pokazu u većem broju, olično manje dolaze u obzir.

Obrana je od tih gusjenica u šumama teško provediva a obično je i od manje važnosti. Izuzetak čini gubareva gusjenica, koja je naj-češća. Ona se pojavljuje u velikom broju i najvažnija je.

Gubareva gusjenica brsti iz nekog središta sve to dalje u obliku manjeg, ili većeg vršaja. Ako nije navala vrlo jaka, teške ženke, gubarice, koje su se razvile iz tih gusjenica, odlažu svoja legla obično ne visoko, 1—2 m i samo po nekoliko legla na stablo. Tek na rubu zaraženog prostora, imenito na rubu šume, običavaju legla biti gušća. Pogdjekad idu i visoko na stabla. Smještaju se rado i na donjoj strani krupnih grana. Tu je teško pomišljati na uništavanje gubarevih legla.

Gdje nema mnogo gubarevih legla a nisu ni visoko smještene na stablu, mogu se ona uspješno poništavati struganjem, ili premazivanjem. Strugaju se legla zgodno čeličnom četkom sa kore hrasta, najdulje do konca godine. Vukovarsko vlastelinstvo grofa Eltza provadja to strogo i uspješno svake godine do 1. decembra i nema više neprilike od gubara, dok su u prijašnjim godinama imali velike navale gusjenica. Troškovi struganja su neznatni prema koristi. Mjesto četke može se uzeti poput djetla zašiljena grabova motka, ili limeni trokut na motki. Studen i vlaga zimskih mjeseci uništi jaja ostruganog legla. Prema učinjenim pokusima i opažanjima, mogu se iz jajašaca onih legla, koja su ostrugana iza nove godine kao i iz legla, koja su za poplave bila pod vodom, izvaliti gusjenice. Zato je sigurnije, ako se iza nove godine legla premažu, što je skuplje. Jednostavno i prokušano dobro sredstvo je drveni katran. Ako je pregust, može mu se dodati 1 petina petroleja. Ne valja ga suviše razrediti, jer inače tekućina curi po stablu. Petrolej i sam guši jajašca.

Gdje se neda provesti ni struganje, ni mazanje, jer su legla previsoko, dobro bi bilo štreanje prije nego su gusjenice stabla obrstile i spremaju se na seobu. To se vrši sa 3% rastopinom kristaliziranog barijevog klorida u mlakoj vodi. Ta sol se metne u tanku vrećicu, objesi u vodi, rastopina se prije uporabe dobro promješa, da bude jednako gusta. Da se tekućina bolje prihvati na lišće, dodaje se na 100 l tekućine 4 kg melase. Rastopina djeluje otrovno na gusjenice, koje poginu za $\frac{1}{2}$ —1 sat. Od jače rastopine pogibaju brže, ali ta može naškoditi mladom, nježnom lišću. Može se sa rastopinom štrcati uski pojas šume, gdje se kani zapriječiti daljnje širenje gusjenica. Ako ima u šumi na hrastu mnogo legla na sve strane a i visoko, a uz to još i na velikoj plchi, teško je misliti na uspjeh bilo struganjem, bilo mazanjem ili štreanjem. Tu bi nam mogle pomoći sjenice i druge ptice, koje jedu jajašca, čvorci i druge ptice, koje jedu gusjenice, kornjaši koji jedu jajašca (kožuškar i dr.) ili jedu gusjenice (mošćar i dr.) osice najeznice i to sitne više

njih u jednog gusjenici (*Microgaster*, *Apanteles* i dr.) ili pojedine krupnije, koje odlažu jajašca svoja u gusjenice; unište ih, ili pako muhe gusjeničarke (*Tachinariae*), koje isto čine. Zna pomoći i vlažno hladno proljeće, nekoje gljive poput plijesni (*Empusa*, *Entomophthora* i dr.), koje napadaju na gusjenice a čini se da najviše pomaže bolest, poliedrija kao vrlo sitna bića u silnoj kadšto množini, gusjenice u velikom broju pogibaju, čine cijela klupka. Prenašanje tako oboljelih gusjenica čini se da može i bolest prenijeti među zdrave još gusjenice.

Obrana američkim načinom, da odgajamo nametnike gubara, traži mnogo troška, vremena, strukovnih ljudi. Svega toga nema u nas dosta, pa se to za sada još ne da provesti. Dobro je pripaziti uz koje se uvjete pojavljuju u većoj množini ptice, kukci, koji žderu gusjenice, kao i ose najeznice uz muhe gusjeničarke (kako je poznato ove posljednje odlažu svoja jajašca u gusjenice te ih na taj način unište). To su prirodni pomagači u obrani proti gusjenicama, ali nažalost nestalni. Treba pribitati mnoga opažanja, kako bi nam ovi pomagači postali pouzdani i stalni. Neki su Američi to već postali, nakon velikih troškova i mnogo truda.

Neka se hrastova stabla osuše nakon prve, jake navale gusjenica sa medljikom, neka tek slijedećih godina. To ovisi o jakosti navale gusjenica, o njenom trajanju a i o otpornosti stabla. Zdrav hrast dobro odoljeva mnogim neprilikama. Bolestan, oslabljen, izložen je pored gusjenica i mnogim drugim neprijateljima. Treba i ovima posvetiti pažnju.

To su u prvom redu potkornjaci. Sitni kornjaši, koji se javljaju često u velikom broju. Buše ne samo pod korom hrasta, nego zadju i u drvo, kvare ga za tehničku uporabu. To su šumaru i drvotrzcu poznati i omraženi »mali crv«, ili »mala mušica«. Jedni su nešto veći 5—5.5 mm dugi, glava je šira od nadvratnjaka; ljestvičasti hodnici znadu i do 18 cm duboko zaći u drvo (*Platypus cylindrus*). Ostali su još manji, imaju jedni na pokrildju žute, uzdužne pruge (*Xyloterus signatus*) 3.5 mm dug. Drugi oko 2—3 mm dug ima na strmini pokrildja četiri male kvržice, ide do 8 cm duboko u drvo (*Xyleborus monographus*). Treći oko 2.5 mm dug ima na strmini pokrildja uzdužne pruge, zalazi do 15 cm duboko u drvo. Potkornjaci općenito traže bolesna, slaba stabla, da se u njima ubuše, razmnože; u nuždi idu i na zdravija stabla. U šumi, gdje ima dosta sušaca za njih, potraže i na oko zdrava stabla. Da se zapriječi prekomjerno njihovo širenje, treba sva poginula

stabla što prije posjeći i iz šume izvesti, jer inače nehotice upravo uzgajamo silnu množinu potkornjaka, koji izprebuše drvo. Vidio sam hrastove naše šume sa mnogo potkornjaka, jer je bilo mnogo sušaca, a našao malo njih, gdje su sušce brzo posjekli i odmah izvezli.

Kora hrasta zna imati manje i veće rupice, kroz koje su se izvukli stanari hrasta ispod kore a i iz drva. Različiti su **Krasnici**, kornjaši sjajne kovinske boje, širi (*Chrysobothrys*) i užji (*Agrius*). Ulažu jajašca u koru hrasta, njihove ličinke buše pod korom, više vodoravne, ili više okomite vijugave hodnike, razrahle i izgrizu liko, pomažu sušenje. U drvu nadju se rupe od pipa (*Gasterocercus depressirostris*) i malih strižibuba (*Clytus*), koje kvare drvo. Ozbiljnije štete počini golemi strižibuba, skarambeč (*Cerambyx heros*). Ženka nadari koru hrasta, imenito ozledjenu sa jajašcima, ličinka buši pod korom i zadje u drvo. Kada odraste načini i prst debele hodnike, baš u donjem djelu stabla, koje je za tehničku uporabu najbolje i najviše se cijeni. Nije jednako raširena. U nekim se šumama slabo nalazi, u drugima obilnije. U takvom slučaju valjalo bi hvatanjem i uništavanjem kornjaša i njegovih ličinaka uz neku nagradu zapriječiti daljnje širenje toga štetočine.

Nadju se po više puta na starom hrastu tamne kao polukugle, štitovi ženke štitara ili crvca (*Coccidae*). Ako se nadju pojedini štitovi tih rilčara, ispod kojih su jajašca, ili mladi, ne čine znatnu štetu. Ali sam imao priliku da u jednoj našoj šumi na hrastovima srednje dobe vidim takovu štetu. Kora je izdaleka izgledala crna od mnogobrojnih takovih štitova. Od sisanja ovih ženki trpi kora, raspuca se, hrast se slabi a može se i osušiti. Zasad je to redja stvar u nas. Ali ona se može raširiti. U nekim se šumama nadju manji štitovi na mladim granama. Vidio sam na više mjesta grane sa gusto nanizanim štitovima, čime se takvu grančicu očito slabi.

Poželjno je, da budnim okom pratimo naš hrast, da pazimo na sve, što mu je od koristi ili na štetu i da suzbijamo sve ono, što mu može biti od štete lakše je i tu zlu predusresti, nego se od zla braniti.

Инг. Лазар Петровић [Алексинач]:

Распарчавање шумског поседа

Учестале су жалбе о распарчавању — подели шумских поседа и о девастацији шума, која је у уској вези са том појавом на многобројним имањима понајвише средње величине и то у тако страшном обиму, да је наступила велика потреба, да тај процес, — који се прогресивно шири и у фундаментима угрожава и разорава народно опште газдовање — угуши и његово развијање зачетку онемогући.

Те жалбе долазе до изражаја у стручним ревијама у обзнамама и одлукама аутономних установа у шумарским и пољопривредним удружењима у многобројним интерпелацијама у парламенту и ван њега код поједине гг. Министара.

Основни узрок распарчавања — комадања — раздиобе шумског поседа као и девастације шума као пропратне појаве треба тражити и наћи без сумње у професионалном упропашћивању — разарању добара, дакле појаве, које све јаче спутава и угрожава народно господарство и конзервативно државно одржавање. Та немила и непожељна појава у много случајева гони наше сељаке поседнике са очинског огњишта и прага, оно је узрок смањивању наслеђених сељачких имања средњег поседа све више, чиме се по мишљењу многих знаменитих националних економа и државника тешко штете здрави темељи државне егзистенције.

Albert Schäffle каже: »Сељачки је сталеж, основни стуб поретка, обране, вере, поуздања и продуктивног рада. И заиста се може тврдити, да је осигурани опстанак и напредак у привреди сељачког сталежа државне заједнице од непроцењиве важности и користи, ради чега је држава и земља обавезна уједињене, да воде свеколику бригу одржања и заштите челичног пољопривредног становништва.

Моторна снага за разарање добара налази се у већини случајева и првоне реду у високим ценама дрвету и његовом ископишењу од стране појединаца, пуних прохтева за што већим профитом, који на рачун заједнице закупљују и прекупљују у циљу професионалне шпекулације пољопривредна имања са ма-

њим или већим састојинама шума за искоришћење и сечу способног дрвета, и то најпре у циљу што бржег уновчења постојећих дрвних резерви, а затим у циљу даље препродаје парцелираног земљишта.

Леде и простране површине младих и старих шума секу се и уништавају, без обзира што се тиме угрожава опстанак суседних граничних шума најездом разних штетних инсеката, ветрова, а да се не узима у обзир земљиште, положај земљишта и клима дотичног краја; нити се икад помишља на поновни одгој тих шума и каквог пошумљавања поред постојећих наредиба шумских власти па и самих законом прописаних казни.

Досадања пракса тих шпекуланата, који су себи ставили за задатак да руше и уништавају распарчано имање што се тиче специјално шуме, састоји се према стеченоме искуству у томе, што они изненада убаце у закупљену шуму што већи број шумских раденика, који на брзу руку оборе стабла тако, да већ далеко пре него што то сазнају надлежне власти, велики простори под шумом освану обешумљени. Није то никаква реткост да полицијске власти дођу са својим мерама *post festum* штета се више не може поправити, па шта више у много случајева немогу се прави кривци ни пронаћи нити сразмерно казнити, јер казне за такве преступке предвиђене у закону о шумама не постоје ни у каквој пропорцији са величином причињене штете.

Бивало је случајева, да је за једну месецом обасјану ноћ 1000 стабала до половине пречника било насечено, да би се на тај начин власт у неку руку приморала, да изда одобрење за довршење започете сече. На жалост, у помањкању законских одредаба, ретко кад у оваквим случајевима може уследити сразмерна казна, а шпекулант је постигао оно, што је хтео и желео.

Обешумљења већег обима, поред познатих штетних последица воденог режима, повлачи за собом последицу умањивања веће у земљишту и чврстоће, одржавања снаге у земљишту и т. д., а томе се злу придружује, као природна последица, умањивање могућности и снага пореза, па може у крајевима, који се граниче са иностранством, имати врло штетне посљедице за домаћу дрвну индустрију и сродне радње. Стварно се осећа упропашћивање нерва локалне дрвне индустрије и у оним случајевима, у којима су страни шпекуланти наше шумске састојине распарчали, и дрво сасекли, о чем дају највидније сведочанство мирне стругаре услед неимања сировог дрвног материјала.

Исто тако, велику штету наноси изчезавање шуме самог сељачког поседнику, који без шуме, која у највише случајева за њега представља штедионицу, не може више уредно и правилно да води газдовање, пошто мора дрво и остале продукте, што му је шума давала, прибављати и намиривати куповањем.

Јасно је без икаквог даљег двоумљења, да та и таква професионална спекулација мора имати и показати штетно деловање са привредног и шумског становишта, као и са становишта општег државног газдовања, да такав начин промета, са добрима, који узима промет добра као главну радњу, у најмању руку, не одговара природним, а још мање моментаним потребама; јер је намера спекуланата усредоточена само у то, да што брже и лакше осигурају што већу зараду, која се наравно само може постићи на рачун заинтересованих трговаца и нових купаца, што доводи до преимућства потоњих. Закупац може продаваоца навести и придобити за такав посао само на тај начин, да му стави у изглед сразмерно високу закупну цену, што се доцније ишчаури као неостварљиво; нови се закупци намаме привидним повластицама-олакшицама у модалитетима исплате, да пристану на сразмерно хорентне закупне цене, тако, да за исплату купа мора учинити посету хипотекарној банци, али ти хипотекарни зајмови показују обично врло слабо и то само делимично укамаћење из прихода ново купљеног поседа.

Поред свега тога, услед таквих прилика и односа, и често пута површног извођења и провођења правних послова од стране спекуланата, долази до многих дуготрајних процеса и екзекуција, које често значе извор привредне рујине заинтересованих. То, опет, повлачи за собом штетне последице по саму општину, или села, као такво, које се са својом привредном снагом и моћи све више завитлава у зло тако, да тим распарчавањем добара на место 100 средње сигурних поседника, од којих ниједан не пада на терет општини, искрсне, постепено, али у убрзаном темпу, 200. слабих, спутаних поседника, који могу само тако дуго да се држе, бље рећи да животаре, док у њима траје животне снаге.

Под старост су то обично просјаци, јер изузетак не може чинити једно имање, на коме презими само једна једина крава и неколико коза.

Повећавањем броја сиромашних фамилија, увећавају се општински терети, затим је последица: већи број школске деце, потреба више учитељских снага, више грађана у општини, више болесних, убогих и сакатих.

Општина постаје неспособна и пасивна, а најзад, почне опадати број грађана, пошто упропашћени поседници напуштају стара огњишта, селе се у стране земље, или су приморани да се боре за опстанак у градовима обично као фабрички радници. Жалосна али непретерана слика будућности нашег витешког народа!

Да су последњих година многа сељачка огњишта, многи домови раскућени, а са тим поседима да су осечене многе резерве у шумама, и да та појава није наступила може бити презадуживањем имања или услед мањка у радној снази, него услед распарчавања — деобе поседа, види се и из тога, што су грађани појединих општина дошли ипак до спознаје, ако и више пута доцкан, да је у заједници било далеко боље.

Многе су издвојене шуме, приликом ограничавања држ. шума, упропашћене само ради тога, што је то заједничко имање доцнијим одобрењем надлежних власти подељено, и сад се већ појављује пријатна тежња грађана појединих села и општина да се заједнички шумски посед не дели.

Нема готово ни једне општине, где нису многа имања парцелирањем упропашћена, шума тотално уништена, а дотично имање налик на рујину, препуштено својој горкој судбини — пропасти.

Шпекуланти се привуку у виду најскромнијег доброжелитеља у кућу, кога сељака, ако се на његовом имању налази у колико толико за сечу способна шума, и купе од њега ту шуму, желећи му бог зна како добро и срећу. За том продајом следује продаја стоке, хране, покућанства и алата, а шума се толико сасече, колико се то може само замислити.

Кад је шпекулант извукао из дотичног реалитета свеколику корист, онда се још огледа, кога би усрећео са тако тотално упропашћеним имањем.

И стварно нађу се опет људи и породице, које су трудом и муком уштедиле који грош, и купе ту насеобину. Само што су постали сопственици имања морају поред труда и марљивости, напора и штедње, у јаду и чемеру стварати услове за живот, док они то имање не продаду да ту бригу пренесу на другог. Шпекулант је прикупио свеколике приходе, и вреба сад на нови објекат, без обзира, шта ће се даље догодити, док коначно све то упропашћено имање не закупи велики поседник, и употреби за своја уживања.

Тако се стварају пуста огњишта, број стоке у општинама своди се испод минимума, ишчежава свака безбрижност, издали на сииротињу повећавају се, мање и средње занатлије губе своје потрошаче, земља остаје без народа — само се увећавају катастрофе од поплава услед обешумљених простора и постанком гоleti.

Из свега изнетога произлази да се мора, без икавог песимизма, гојити бојазан, да није само у питању одржање шуме него је и опстанак за живот способног сељачког народа, са поседом средње величине услед распарчавања, без обзира на еминентне штете осталих општих интереса.

Прелазећи на мере, које би требало предузети и предузимати, да се распарчавање добара спречи и искорени, у првом реду с обзиром на умањивање и спречавање девастације шума, томе би се злу могло стати на пут само одговарајућом надопуном закона о шумама за заштиту шуме, као и спровођање и извршење прописа тога закона, предпостављајући, да је осигуран потребни број шумарско полицијских органа за надзор. Ти законски прописи требали би да садрже, поред осталих кодификованих мера, једну нарочиту меру, да се сеча у шуми, коју сопственик намерава извршити може забранити, ако се имање, коме припада дотична шума, не би могло више као самостална јединица обрађивати, и на њему водити газдовање после извршења намераване сече.

Истина, у више случајева могу се штете, које су настале сечом, поправити или накнадити, ако се омогући пошумљавање бесплатним и јефтиним снабдевањем приватних сопственика културним материјалом — садницама односно семеном од стране државе. Али, ове мере, чисто шумарске природе, узимају у заштиту мање или више само шуму од прекомерне и нерационалне девастације, а не пружају довољно заштите од других исто тако штетних појава, које су трабанти распарчавања добара. Већина тих предлога за спречавање деобе имања постизава свој врхунац деловањем у лежислативним и административним мерама, које хоће помоћу строгих законских прописа у првом реду: да спречи лицитације сељачких поседа под шумом у гостионама-крчмама; да за шпекуланте утврди одговарајућу висину порезе; да одузме кредит свима оним земљорадничким задругама, чији се чланови баве шпекулативним пословима те врсте, и да се сељачком народу, на згодан и разумљив начин објасни благодат постојећих организација за хипотекарни и лични кредит.

Осим тога, требала би сва правна надлештва да силом закона спречавају у сваком случају професионално шпекулативно куповање привредних имања, а у случају сазнања, да се на суду ради о распарчавању — подели каквих имања, да се одмах о томе обавесте полицијске власти, стављајући им на располагање сва помоћна средства у томе правцу, да се тим властима даде могућност, већ према суштини самог предмета, да шпекулантима наметне одговарајућу казну ради незаконите радње, евентуално, да их оптерети одговарајућом порезом, ради незаконито одржане лицензације.

Поред тога, треба да те законске мере имају важности и за рад чиновника на пописним књигама — и грунтовницама, и да се ставе под дисциплински суд преседници и деловође општинских судова и нотари и адвокати, који би се бавили таквом радњом, која је изван делокруга њихове надлежности и које се немогу довести у склад са њиховим позивом и друштвеним положајем. Наравно, да се деловање тих законских мера, као и судских поступака, неће моћи одмах и тако лако осетити, тим пре, што се те радње обављају тајно и готово мистериозно, и по кад кад може се тек *post festum* констатовати.

За сређивање постојећег несређеног стања, у том правцу могло би се препоручити:

1. У првом реду, мора се сељачком сталежу указати стварна помоћ увођењем потребних привредних и законских мера, то ће рећи, да сопственик не може тако лако доћи у тако бедан положај, да мора своје имање продати.

2. Да се шума, која припада дотичном имању сматра као интегрални саставни део тога имања.

3. Ономе, за кога се зна да има намеру, да упропасти имање деобом, не треба дозволити за продају већи квантум дрва из сопствене шуме него колико то чини годишњи прираштај; а већа количина за продају може се одобрити другоме ако се стварно укаже потребна.

4. Без препоруке од стране општинског суда или које друге корпорације, не може се дати одобрење за одвајање или поделу парцела, које чине саставни део једног реалитета.

5. Нормирање потребе законског одобрења за парцелирања имања у опште.

У ту сврху потребан је један закон, према коме би, парцелисање средњих и већих поседа, услед кога би парцелисања био

распарчан већи део или целокупно имање, могло уследити само по одобрењу надлежних власти на основу плана за парцелисање. За доношење одлуке за одобрење парцелисања средњег или трећег поседа потребно је прибавити мишљење земљорадничког удружења односно сличних корпорација. То одобрење надлежне власти треба да буде везано за краћи рок.

6. Енергична и консеквентна употреба свих средстава, које условљавају и осигуравају што већу рентабилност газдовања.

7. Увођење и спровођење акције за постепено скидање терета са сељачког поседа.

8. Наставити енергично комасацију онде, где је с њом започето, и стварање закона и увођење комасације онде, где не постоји.

9. Указивати по могућности у сваком случају помоћ земљорадничким задругама и сличним корпорацијама, нарочито кад иду за тим, да у коме случају спрече поделу имања.

10. Вођење статистике и евиденције о свим моментима, који су у вези са овим питањем, нарочито о продаји сељачких реалитета, о узроцима продаје, карактеру продаје и ко је купац; о издавању парцела и целокупном парцелисању; о напуштању пољопривредног газдовања претварањем у шуме или у ловишта; о висини закупне цене и стању дугова и т. д.

Свакако, да би се могло очекивати, да би колективном применом ових препоручених мера професионално упропашћивање добара било готово онемогућено, или би њихово штетно деловање било сведено на један минимум. У прописима тога закона требало би још предвидети да досталац једног или више имања у величини од најмање 3 хектара, која су до тога момента обрађивана као целина, не може више од једне четвртине истога имања продати нити у замену дати пре, него што прођу три године по укњижењу имања у пописне књиге у грунтовници.

Свака друкчија продаја таког имања сматрала би се као неважећа, и повлачи за собом казну. Изузетак чине случајеви у случају стечаја, наслеђа из заоставштине или уступања имања од стране родитеља деци или у случају нарочитог одобрења од стране надлежне власти. И ако се овај закон може донекле заобићи, ако је који део имања већ био дат једанпут под закуп формалним утврђењем закупа после законом предвиђеног рока, ипак би се тиме спречило распарчавање и упропашћавање средњих сељачких добара, јер би шпекулант мо-

рао имати и сувише капитала на располагању, па да може безбрижно чекати потпуно нормално окончање посла, — дакле не би могао тако брзо да реализира своју зараду, јер уложени капитал постаје тек после дужег времена слободан. Дјеловање овога закона још би се јаче испољило, кад би се законски рок продужио од 3 на пет година. Спровођење законских прописа такoга закона мислим да код нас не би наишло на велики број противника, али увођење самога закона значило би и сувише дубоко мешање у прилике и односе сопственика.

У принципу, ипак би се доста постигло применом препоручених средстава у циљу спречавања распарчавања сељачких имања, бар што се тиче одржања и заштите шумског поседа. Газдовање у тим шумама требало би да базира на новим принципима то ће рећи: да је појединачно газдовање у шумама у толико слободно, у колико то не тангира опште интересе одгоја, газдовања и одржања шума, имајући у виду климатске прилике и културу земље.

Судећи објективно, овај би закон одговарао неопходним потребама култури земље са правног и техничког становишта, пошто предвиђа само практично спровођење прописа и одредаба и то без великих издатака.

Не мислим, да овај реферат препоручује некакав »изузетан« закон само за шпекуланте, који воде незакониту трговину са подељеним сељачким имањем, него мислим, да је то потребно, да прописи закона о шумама буду што строжији и за приватне сопственике шумских имања, јер и ови, исто тако, као и шпекуланти девастирају своја шумска имања, било из незнања, или из похоте за што бржим уновчењем. Опсежнија заштита шума потребна је и с обзиром на недостатак у дрвном материјалу, који се осећа услед неприродног скока цена у последње време и то за све сорimente; потребна је јача заштита шума у подручју извора бујица у високим горама, пошто обешумљавање у тим крајевима рапидно напредује. Дакле, требало би спречити девастацију шума, да би се одстранио каламитет, који се испољава у обешумљавању стрмих падина, где вода за кратко време однесе покривач и дубоку наслагу хумуса, тако, да остају голе стене, а тиме се увећава опасност од поплава.

Да би се што боље могла узети у заштиту сељачка имања од распарчавања и да спречи давастација шума, које чине саставни део тих имања могло би се препоручити:

1. Ако неки професионални трговац, који се бави трговином са сељачким имањима купи или продаје ма које имање обрасло шумом, било у своје име, или некога другог, дужан је у року од 8 дана по закључењу уговора, да то пријави надлежној шумској и полицијској власти у чијем се срезу дотично имање налази. Та пријава треба да садржи:

а) Ознаку атара општине односно села, у коме се шума налази по могућности катастрално обележје парцеле, име и површину;

б) Име, занимање и седиште продаваоца и закупца дотичног имања;

в) Да ли је дрво купљено односно продато са земљиштем или без истога.

2. Ако професионални трговац, који се бави куповином и продајом сељачких шумских поседа, закупи неко такво имање, па хоће он или онај, коме је препродао, или онај, у чије је име купио, да ту дотичну шуму сасвим, или деломично сасече, или је хоће само да прореди, онда је за сечу потребно одобрење од шумарске и полицијске власти. Вршити се сеча у облику прореде, онда ће шумарска власт одредити проценат односно количину дрвног материјала, која се може из шуме извадити, а да се склоп у шуми не разбије.

Чиста сеча у таким шумама може се дозволити само онда, ако је осигурана регенерација, било вештачким или природним начином.

У млађим састојинама високих шума, ако се хоће да врши сеча или прореда, треба да има бар 75 по сто стабала, чији су пречници у прсној висини бар 12 цм.

3. Прописи, побројани у тач. 1. и 2. вреде и онда, ако трговац закупи само дрвну масу без земљишта.

4. Ко не учини у вези тач. 1., 2. и 3. подлежи казни. Висина казне биће законом утврђена.

5. Ко у некој шуми, у целини или деломично, изведе чисту сечу, или је тако јако прореди, да иза сече празнина у шуми коју треба пошумити, дужан је то учинити у року од 5 година, а ако то не учини, учиниће држава на његов трошак, према сачињеном предрачуну од стране Шумске Управе.

Стварањем закона, на основу свих напред побројаних прописа престали би важити сви чланови постојећег закона о шумама,

који садрже поступак са манастирским и црквеним шумама, као и они који говоре о поступку са »приватним шумама« (забра-
нима).

Пожељети је, да овај реферат буде предмет озбиљног раз-
матрања и дискусије од стране оних стручњака, који су за то по-
звани, да се стварно у овоме правцу постигне позитиван успех.

L'émiettement de la petite propriété forestière en Serbie.

L'auteur expose ses causes et propose les remèdes relatifs.

Rédaction.

Инг. Љубомир Марковић [Моровић]:

Уништавање јајашаца лептира губара

Лептир губара је, за време овогодишње вегетације, појачао своје дејство харачења на храстовим састојинама кр. шумске управе у Моровићу, а нарочито на храстовим састојинама среза Блата, које су доста проређене у годинама 1914., 1915. и 1916.

Пепелница је у првом сушењу у корак пратила брштење губара, златокраја и сузника на други храстов лист, а то чини и доцније све до данас, у оној мери у колико је обрштен први лист од гусеница.

Једно је тачно, да се није посушило ни једно храстово стабло, на подручју управе у Моровићу, а да на њему није дошла пепелница, али и обратно, пепелница је дошла на други храстов лист, пошто је првог пождерала гусеница и када су за пепелницу биле најповољније прилике, а то је у другој половини јуна и почетком јула, када је температура у максимуму.

Кад се ово предочи, и погледа у средства одбране којима данас у пракси располажемо, мора се доћи до закључка, да је одбрана славонског храста неопходна и да једино средство одбране за нас је: уништавање губаревих јајашаца на вештачки начин.

Ова одбрана је једино у неколико могућа, и сразмерно са најмање издатака скопчана; док се против осталих гусеница и медљике код данашњих прилика како науке, тако и технике не можемо борити.

Губар одлаже своја јајашца у огледалима попречно на висини до 6 м те је четкање достижно.

Постоји велика вероватност, да се после успеле борбе против губара, појача и намножи златокрај и сузник, и онда је свака одбрана искључена, али то је само вероватноћа, јер нам приroda, по податцима из ранијих година, помаже, да после периоде великих најезда гусеница, наступи периода мировања, гусенице се појављују спорадично и то све врсти без разлике.

Што се тиче саме природе, која би и овде била једна врст регулатора, она и јесте то, само више мање доцкан, јер тек по-

сле 3–4 године узастопних напада наступа дејство природних закона као дегенерација и епидемија, које сведу на минимум све ове штетнике, да би се у догледно време ојачани покренули у нови напад.

Ова периода мировања и опорављења гусеница, траје у срезу Блата од 1918. до 1925. године, а ове године показује више воље за даље велике нападе, који могу бити равни онима из 1914., 1915. и 1916. године.

Ако се поставимо на становиште да ће нам уништавање јајашаца губара донети жељени циљ »спас славонског храста«, онда ће г. Директор Петар Манојловић бити у праву, кад каже у последњем броју Шумарског Листа стр. 609.:

»Дакле, вештачка мера одбране долази потпуно у питање, односно, она не доноси жељеног успеха«.

Али, ако се поставимо на друго скромније гледиште, да умањимо нападача губара у што већој мери, тиме смо умањили проценат изгриженог храстовог лишћа, а самим тим и дејство пепелнице је мање опасно, јер ће пасти на први храстов лист, који је у другој половини јуна већ тако разбијен и жилав да одољева потпуном уништењу, на тај начин вегетациона периода је повољна за хрест и тиме је отпорна снага храста већа према нападачима ма који то били.

Не упуштајући се у дијагнозу главног фактора сушења славонских храстика, једно је јасно да дејство гусеница на лист хреста умањује годишњи прираст стабла, и то иде тако далеко, да се често пута годови не могу распознати голим оком, о овоме смо имали прилике уверити се прегледајући многобројне пањеве посечених храстових стабала у разним шумама Славоније.

Тако умањени прираст за последњих 12 година једва је изван прирасту од 6 нормалних година, што значи, заједнички рад гусеница и пепелнице за време неповољних година уништи више од 50 по сто годишњег прираста.

Како је попречни прираст по 1 кат. јутру 3.00 м³, за састојине III., IV. и V. доброг разреда, које су највише нападане, то је дрвна маса умањена за 1.50 м³ по 1 кат. јутру, а трошкови уништавања јајашаца износе 30–50 динара по 1 кат. јутру, те на основу горњег можемо рећи да је ова радња корисна и са те стране, јер се спасава годишњи прираст и ојачавају витка храстова стабла, а утрошени капитал је мањи од вредности спасеног годишњег прираста.

Из података прошлости не видимо, да се је одбрани посвећивала икаква пажња, па је вредно, да се у интересу саме ствари ово средство опроба на више места, на разним површинама, како би се на основу тих резултата, са довољним ауторитетом, ово средство или одбацило, или узело шире у рад.

По нашем мишљењу храстове састојине које стоје пред великим нападом гусеница, а то се цени по одложеним јајашцима, треба заштитити овим средством, јер кад наступи периода јаких узастопних напада гусеница и медљика, онда је ово средство немоћно, али као мера предострожности по нашем чврстом уверењу је препоручљиво.

Извођењу самог посла има се посветити свестрана пажња, како би се са што већим успехом окончала борба.

Г. Манојловић је лепо запазио да једна врст *Trombidiidae* уништава јајашца губара, а ми додајемо да и птице (сеница, жуња, детлић и др.) уживају у овој деликатеси, те им треба дати довољно времена да се наслађују, тиме ће се ове птичице више размножити, те бити пријатне како својом песмом тако и тамањем јајашаца.

Можда је ова изузетно лепа јесен која им погодује, али можемо устврдити, да 80 по сто огледала јајашаца губара су искључена и да ће то још потрајати, јер се не види засићеност, нити рђаво дејство на њихове органе за варење.

Када се о овим помоћницима нашим неби водило рачуна постоји могућност, да се очеткана јајашца која су доспела у мртви покров, код лепих јесенских дана прилагоде новим приликама и истрају до пролећа, те се са првим прољетним лепим данима излегу и отпочну свој разорни рад.

Ако пак задоцнимо са четкањем, онда долазак поплавне воде, најчешће у фебруару и марту, може нас омести у нашем раду.

Зато дајмо времена паразитима да се нахране и развијају у шуми, а у децембру и јануару очистимо огледала јајашаца и чврсто верујем у то да нисмо изгубили ни труд ни уложен капитал.

La chasse aux miroirs d'oeuf du *Liparis Dispar* L.

Dans nos connaissances actuelles des moyens répressifs contre le *L. dispar*, qui est un de plus grands ravageurs de nos chênaies de Slavonie il est nécessaire de faire la chasse aux miroirs d'oeuf, afin qu'on puisse le restreindre dans ses ravages periodiques, qui sont une des causes du deperissement des belles chênaies de Slavonie.

Jugoslovensko tržište drveta.

Dne 1. Decembra 1926.

Marché au bois yougoslave

Le 1 décembre 1926

Trgovina i industrija

Broj Nro.	S o r t i m e n t			Jedinica mjera Unité de mesure Maszein heft	Cijena - Prix - Preis
	Po vrsti drveta	selon essence	nach Holzart		
	I. Hrastovina	I. Chêne	I. Eiche		
1	Trupci za oplatie	Grumes de placage	Furnier-Klötze	m³	3000—3200
2	Trupci za } I. kl.	Grumes de } ler Choix	Säge-Klötze } I. Kl.	m³	700—1000
3	pijenje } II. kl.	sciage } Ile Choix	Säge-Klötze } II. Kl.	m³	400—700
4	Polovnjaci kompaktni	Wainscoat	Wagenschuss (Kompakt)	m³	
5	Polovnjaci isplijeni	Wainscoat-Logs	Wagenschuss-Boules	m³	
6	Srednjače	Centerplanks	Centerplanks	m³	
7	Neokrajčene	Planches dessous 50 mm	Unbesäumte unter 50 mm	m³	1500—1700
8	pijenice iznad 50 mm	flacheuses/dessus 50 mm	Bretter über 50 mm	m³	1600—1800
9	Bistače	Quartiers	Spiegelware	m³	3000—4000
10	Okvirnice	Chassis	Chassis	m³	2600—2800
11	Vratnjače	Portières	Thürstücke	m³	3500—4000
12	Daske za ljesove	Cercueil	Sargbretter	m³	3500—4000
13	Bočnice	Sur dosses	Hochschnitt	m³	1800 2.00
14	Listovi	Feuillets	Feuillets	m³	3000—4500
15	Cetvrtjače	Chevrons	Staffeln	m³	2000—2300
16	Tavanjače	Paviment	Belagsposten	m³	
17	Piljenice za bačve	Plateaux donelles	Douellposten	m³	1250—1350
18	Popruge	Frises	Friesen	m³	1200—2400
19	Željeznički pragovi	Traverses de ch. d. t.	Eisenbahnschwellen	komad pièce Stück	15—60
20	Francuska dužica	Merraines français	Französische-Dauben	1000 komada pièces Stück	10.000
21	Bačvarska dužica	Douves allemandes	Binder-Waare	po akovu par seaux per Eimer	60—100
22	Telegrafski stupovi	Poteaux télégraphiques	Telegrafen-Stangen	komad pièce Stück	50—75

Cif London } 21- £

Cif London }

{cca Lit 800—900
Postumia

{cca Lit 700—750
Postumia

{cca Lit 700—800
Postumia

{cca Lit 800—900
Postumia
{cca Lit 700—750
Postumia
{cca Lit. 700—800
Postumia

15—60
10.000
60—100
50—75

komad
pièce
Stück
1000 komada
pièces
Stück
po akovu
par seaux
per Elmer
komad
pièce
Stück

Clt London } 21/- £
Clt London }

Broj Nro.	S o r t i m e n t			Jedinica mjera Unité de mesure Mazeln heit	Cijena - Prix - Preis	
	Po vrsti drveta	selon essence	nach Holzart		u vagonu Wagon départ ab Wagon	na odredištu au lieu de destination am Bestimmungsort
					Dinara — Dinars	
	II. Bukovina	II. Hêtre	II. Buche			
1	Trupci za I. kl.	Grumes de I-er Choix	Säge-Klötze	m ³	200—250	Tadjanska granica
2	pilenje II. kl.	sciajes II-e Choix	Säge-Klötze	m ³	150—200	Frontière italienne
3	Planke parene	Plateaux } étuvé	Pfosten { gedämpft	m ³		italienische Grenze
4	neparene	} non étuvé	ungedämpft	m ³	1000—1100	600—660 Lit
5	Daske parene	Planches } étuvé	Bretter { gedämpft	m ³	950—1050	580—640 Lit
6	neparene	} non étuvé	ungedämpft	m ³	600—700	360—400 Lit
7	Popruge	Frises	Friesen	m ³	750—800	425—460 Lit
8	Četvrtake	Chevrons	Staffeln	m ³	40—50	
9	Željeznički pragovi	Traverses p. ch. d. f.	Eisenbahnschwellen	komad Pièce		
	Ogrjevno I. kl.	Bois de I-er Choix	Brennholz I. Kl.	Stück	2100—2250	12—do 13—Lit
	drvo II. kl.	chauffage II-e Choix	II. Kl.	Wagon	1800—2000	11—do 12— " "
	Drveni ugali	Charbon de bois	Holzkohle	Wagon	8000—8500	4400—4500 " "
	III. Ostalo tvrdo drvo	III. Les autres bois durs	III. Andere harte Hölzer			
1	Jasenovi trupci	Grumes en frene	Eschen-Klötze	m ³	600—700	
2	Brestovi trupci	Grumes en orme	Ulmen-Klötze	m ³	300—500	
3	Javorovi trupci	Grumes en érable	Ahorn-Klötze	m ³	300—500	
4	Grabovi trupci	Grumes en charme	Weissbuchen-Klötze	m ³	250—500	
	IV. Meko drvo.	IV. Bois tendre	IV. Weiches Holz			
1	Meka tesana	Bois } équarri	Weiches Holz bezinmert	m ³	400—600	
2	građa piljena	tendre } scié	Weiches Schnitmaterial	m ³	500—650	
3	Teleg. stupovi (jelovi)	Poteaux teleg. (sapin)	Teleg. Stangen (Tanne)		50—80	

Биљешке

AEROPLAN U SLUŽBI ŠUMARSTVA

Za svjetskog rata su se iz aeroplana fotografirali položaji neprijatelja, a tako dobivene slike terena služile su u ratne svrhe. Taj pronalazak na polju fotografiranja terena iz vazduha pomoću aeroplana, primenila je prva Saska u šumarstvu (1921.), načinivši na taj način nacрте шума са слојницaма терена.

Prof. šumarske akademije u Tharandtu, dr. ing. Hegershoff prvi je (1916) pokazao način računanja koordinata tačaka terena, koje će se iz aeroplana fotografirati. Njegova je zasluga i u tom, što je prvi predložio (1923.) merenje visina sastojina iz aeroplana. Na taj način mogu se dobiti slike шума, на којима се састојине међусобно разликују по висини односно по старости, што је врло важно код реда сеће шума. Nije potrebno napose isticati od kolike је важности i koristi taj novi način pravljenja nacрте код uređivanja шума.

Primer Saske, koja je na taj način fotografirala iz vazduha i načinila nove nacрте за 4000 ha државних шума, sledovale su druge savezne njemačke државе. Među ovim je rekordni uspeh postigla Bavarska, koja je dosada iz vazduha pomoću aeroplana fotografirala i napravila nove nacрте за 52.000 ha државних шума.

Eto, na taj se način на место старогa uvodi novo, koje će по svojoj kvaliteti nadmašiti ono staro, koje će се i у шумском gospodarstvu nekako smatrati kao zastarelo i primitivno.

Neupuštajući се u поближе opisivanje metode rada fotografiranja шума iz aeroplana, moram naglasiti, da u zemljama s naprednim шумским gospodarstvom taj novi način pravljenja шум. nacрте predstavlja velik napredak на polju uređivanja шума. Nije ni mala stvar u relativno kratkom vremenu i са мало трошка, dobiti nacрте шума, на којима су точно приказани путеви, јарци, долине, hrptи, čistine (enclave), те napokon i састојине по висини (dobi), i sve то plastički prikazano са слојницaма терена, а зашто је све прије требало uložiti много времена, труда, мукe i трошка. Код uređivanja шума за geodetske послове i за izlučivanje састојина, те све то приказати на господарstvenom nacрту, odpada sigurno dvije trećine трошка i времена. U Bavarskoj сви троškovi oko fotografiranja шума i izrade nacрте iznose 4 M по ha.

Pa не само да је то од велике важности у државama са naprednim шумским gospodarstvom, nego i у onima, gdje се са шумama не управља како треба, nego gdje се misli i radi samo oko eksploatacije starih састојина i pravljenja »privrednog plana« за stare састојине, mogao би taj novi način merenja шума dobro služiti. (Allg. Forst- und Jagdzeitung за Februar i Mai 1926.).

Prof. Nenadić

MOLBA

Obzirom на благе дане могуће је, да ће гусјенице златокраја изаћи из својих запредака на гранama hrasta, воćака. Molim да се који ovakav запредак pošље Zavodu за шумске pokuse, Zagreb, Vukotinovićeва ul. 2.

Dr. Aug. Langhoffer

Исправи! У књизи Пола Столећа Шумарства а у чланку г. др. Миливоја С. Васића поткрала се мала погрешка код преламања слога која се са мало пажљивости може лако одстранити.

Текст са стр. 224 од ријечи „Ограничавања године 1899. (редак 7.) — до ријечи „остао неизмењен“ (редак 32.) треба пребацити на стр. 226. иза ријечи „нису 1898. године измењене“ (редак 3.). Уредништво.

Jugoslovensko Šumarsko Udruženje

POZIV ČLANOVIMA.

Kako smo već u prošlom broju Šumarskog Lista u izvadku iz zapisnika V. (50-te) glavne skupštine J. Š. U. spomenuli, obavljena je reorganizacija odsjeka rada sa svrhom, da bi rad J. Š. U. bio što intenzivniji i opširniji, a prema tomu i korisniji po našu šumarsku nauku i struku, a i za članove Udruženja.

Reorganizacija je obavljena na taj način, da su neki odsjeci rada spojeni, a neki pregrupisani.

Od prijašnjih deset odsjeka, nastalo je osam, a ti su slijedeći:

I. odsjek: Šumska politika, zakonodavstvo i uprava. Predsjednik: Ing. Jovo Metlaš, direktor u m., Zagreb, Dalmatinska ul. 13.

II. odsjek: Podizanje i čuvanje šuma. Predsjednik: Dr. Gjuro Nenadić, sveučilišni profesor, Zagreb, Šumarski fakultet.

III. odsjek: Agrarna reforma. Predsjednik: Ing. Pero Rohr, vlast. šum. savjetnik, Našice.

IV. odsjek: Uporaba šuma, trgovina i industrija. Predsjednik: Ing. Josip Lenarčić, Vrhnika kod Ljubljane.

V. odsjek: Šumarska terminologija. Predsjednik dr. Andrija Petračić, sveučilišni profesor, Zagreb, Šumarski fakultet.

VI. odsjek: Prosvjeta. Predsjednik dr. Andrija Petračić, sveučilišni profesor, Zagreb, Šumarski fakultet.

VII. odsjek: Propaganda i finansije. Predsjednik: Ing. Srećko Madjarević, kr. šumarski nadzornik u m., Zagreb, Palmotićeva ul. 68 II. kat.

VIII. odsjek: L o v. Predsjednik: Vilim Dojković, direktor, Vukovar, Šum. uprava.

Nadalje je zaključeno, da u svaku sekciju udje najviše 10 članova, od kojih je svaki moralno obvezan, da godišnje izradi barem jedan obrazložen prijedlog obzirom na prilike u svom kraju i da ga podnese Udruženju na daljnji rad i to tijekom godine, a najkasnije dva mjeseca prije skupštine.

Prijedlog se podnaša glavnoj upravi J. Š. U., a ova ga upućuje predsjedniku sekcije, koji će voditi brigu o razradi predmeta.

Jedno lice ne može biti članom u više sekcija, ali zato može svaki član sekcije, kao i svaki član Udruženja podnašati predloge i za više sekcija.

Radi boljega razumijevanja priopćujemo, da je dužnost svakog člana sekcije, ne samo da godišnje izradi barem jedan predlog, već da i daje svoje mišljenje o svim predmetima, za koje ga predsjednik sekcije bude tražio.

Da ne bi ova reorganizacija ostala samo na papiru, apeliramo na naše članove i molimo svakoga, koji ima volje i želje da saradjuje u kojoj sekciji, da se prijavi što prije glavnoj upravi J. Š. U. i da javi u kojoj sekciji želi saradživati.

Sve one koji ne žele pristupiti kojoj sekciji, kao njezin član, molimo da nam javljaju svoja opažanja, bilo na polju šumarstva, šumarske nauke, bilo o učinu koje odredbe i naredbe više vlasti na uzgoj i čuvanje šuma, kao i na interese članova.

Ne može se zahtijevati, da sama glavna uprava sve zapazi, o svemu vodi direktnu brigu i t. d., već je potrebna saradnja svih članova, da glavnu upravu o svemu izvještavaju i stavljaju joj svoje predloge, koje će ona svesrdno prihvatiti i dalje obraditi.

Samo složnim radom, potporom sviju ispuniti će glavna uprava a prema tome i naše Udruženje, onaj veliki zadatak, koji joj u našoj državi namijenjen.

UPRAVA.

POTPORE IZ KEREŠKENIJEVE ZAKLADE.

Početkom naredne godine 1927., Upravni odbor Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja dijeliti će potpore iz kamata Kereškiujeve zaklade, siromašnim udovima, čiji su muževi bili članovi rečene zaklade. — Molbe (netaksirane) treba poslati upravi Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja u Zagrebu, Vukotinovićeua ulica broj 2, najkasnije do 31. I. 1927. godine.

ISKAZ UPLATE ČLANARINE U MJESECU OKTOBRU GOD. 1926.

REDOVITIH ČLANOVA.

Ing. Dukčević Martin, Jasenovac, 60 Din. za god. 1926. upis, Ing. Jelinek Bogumir, Drvar, 34 Din. 75 para za god. 1927., Ing. Hvala Rajko, Vinkovci, 60 Din. za god. 1926. upis, Baretić Bartol, Zagreb, 50 Din. za god. 1926., Ing. Perušić Andrija, Ogulin, 50 Din. za god. 1926., Ing. Dujić Branko, Sušak, 100 Din. za god. 1925. i 1926., Ing. Vujačić Dušan, Priština, 100 Din. za godinu 1924., 1925. i 1926., Ing. Seidl Oskar, Ogulin, 100 Din. za god. 1924., 1925. Ing. Vučković Milan, Zlatar, 50 Din. za god. 1926., Močnik Ignjac, Hvar, 30 Din., Bracanović Niko, Hvar, Din. 44 za god. 1926., Ing. Strgar Budimir, Ogulin, 59 Din. za godinu 1926., Terer Adolf, Pakrac, 50 Dinara za god. 1927. Derenčin Zlatko, Brod, 110 Din. za godinu 1925. i 1926., Ing. Runje Hinko, Lipovljani, 50 Din. za godinu 1926., Ing. Nedimović Svetozar, Drvar, 50 Din. za godinu 1926. Vorkapić Lazo, Beograd, 50 Din. za godinu 1926., Ing. Kangrga škare, 105 Din. za godinu 1926. i 1927., Ing. Delač Slayko, Rujevac, 150 Din. za godinu 1924., 1925. i 1926., Ing. Jasić Dušan, Petrinja, 50 Din. za godinu 1926., Zec Dušan, Petrinja 50 D. za g. 1926., V. Mihalđić, Beograd, 100 D. za god. 1925.-26., Radulović Josip, Sarajevo, za g. 1925.-26., Majer Srečko, Zagreb, 150 Din. za god. 1924., 1925. i 1926., Bilić Pavao, Sarajevo, 50 Din. za godinu 1926., Majstorović Vlado, Petrinja, 50 Din. za godinu 1926., Antonijević Eugen, Kutina, 50 Din. za godinu 1926., Ing. Miklau Otmar, Slov. Bistrica, 200 Din. za godinu 1924., 25. i 26., Vlatković Petar, Bjelovar, 100 Dinara za godinu 1925. i 1926., Mikšić Vlado, Pitomača, 100 Din. za godinu 1926. i 27., Pećina Mihovil, Sušak, 200 Dinara za godinu 1924., 25. i 26. Dumedžić Adolf, Osijek, 100 Din. za godinu 1926. i 1927., Markić Mihovil, Beograd, 100 Din. za god. 1925. i 1926., Žibrat Milan, Zagreb, 100 Din. za godinu 1923. i 1924., Nikolašević Julijo, Našice, 50 Dinara za god. 1926., Ing. Prpić Stjepan, Glina, 50 Din. za godinu 1926., Popović Dušan, Mitrovica, 50 Dinara za god. 1926., Gročar Franc, Našice, 200 Dinara za god. 1924., 25., 26. i 27., Ing. Šurić Stjepan, Zagreb, 50 Din. za godinu 1926., Krnoul Ivan, Čakovec, Din. 5 za godinu 1926., Dr. Vučković Vaso, Zagreb, 200 Din. za godinu 1923., 24., 25. i 26., Solarić Tošo, Bjelovar, 100 Din. za godinu 1925. i 26., Borošić Joso, Beograd, 200 Din. za godinu 1923., 24., 25. i 26., Tomljenović Anton, Mikanovci, 100 Din. za godinu 1926. i 27., Helman Mato, Bjelovar, 100 Din. za god. 1926. 1927., Jovanović Miloš, Beograd, 100 Din. za godinu 1927. i 1928., Stamenković Božo, Beograd, 100 Din. za godinu 1927. i 1928., Ing. Stojanof Vasilije Sofija, 50 Din. za godinu 1926., Gačić Jovan, Beograd, 50 Din. za godinu 1926., Tropper Ante, Županja, 50 Din. za god. 1926., Ing. Mifka Krešimir, Podgorač, 50 Din. za god. 1926., Bukovala Jovan, Beograd, 50 Din. za god. 1926., Polaćek Dragutin, Zagreb 50 Din. za godinu 1926., Ing. Balić Ivan, Vinkovci, 50 Din. za god. 1926., Nešković Borislav, Mitrovica, 50 Din. za god. 1926., Šacki Valent, Skoplje, 50 Din za god. 1926., Ing. Stepanović Franjo, Korčula, 50 Din. za god. 1926., Bunić Petar, Livno, 50 Din. za god. 1926., Ing. Grünwald Josip, Zagreb, 50 Din. za god. 1926., Vasić Petar, Prizren, 100 Din. za god. 1925. i 1926., Siter Gligorije, Peć, 50 Din. za god. 1926., Slapničar Eduard, Zagreb, 50 Din. za god. 1926., Milan Lončar, Gračac, 50 Din. za god. 1926., Ing. Seferović Seid, Podravska Slatina, 50 Din. za god. 1926., Šimić Petar, Beograd, 50

Din. za god. 1926., Ing. Josip Uroić, Kloštar-Ivanić, 50 Din. za god. 1926., Lepušić Milan, Sušak, 150 Din. za god. 1924., 25. i 26., Rosandić Milan, Vinkovci, 60 Din. za god. 1926. i upis.

Pomagači:

Budimlić Milorad, Maglaj, 50 Din. za god. 1925. i 1926., Lončar Vlado, Zagreb, 25 Din. za god. 1926.

Utemeljači:

Croatia d. d., Zagreb, 500 Din.

Pretplatnici:

Dr. Željko Kovačević za god. 1926., Coronelli Unb. magist. Zagreb, 100 Din. za god. 1926., Slaveks d. d. Brod n. S. Din. 300 za god. 1924., 1925. i 1926., Srez fojnički Fojnica 350 Din. za god. za god. 1924., 1925. i 1926.

Литература

„*Armillaria mellea* (Vahl) Quel als Verderber der Eichenwälder Slavoniens“ von P. Georgevitch (Universität Beograd). 1926. Brošura je izašla tiskom „*Biologia Generalis*“ njemačkim jezikom. Sadržaj brošure poznat je iz publikacije „Sušenje hrastovih šuma u Slavoniji“ od istog autora. Izdanje Ministarstva Šuma i Rudnika, Beč, 1926.) te smo već jednoč skrenuli pažnju naših čitalaca na ovaj rad zanimljivi g. dra P. Gjorgjevića (Š. L., 1926., maj, str. 331).

„*Revue des Eaux et Forêts*“ No 10 — Octobre 1926. — Les conversions en futaie dans le département de la Nièvre, par Paul Buffault (Pretvaranje u visoke šume u departement-u de la Nièvre). — L'exploitation des forêts à l'aide de l'air comprimé, par Arnould (Iskorišćavanje šuma pomoću komprimiranog zraka). — Un chêne — liège remarquable, par G. Saunié (Neobični hrast — plutnjak).

„*L'Alpe*“ No 10 — Ottobre 1926. — A. Pavari: Dopo il Congresso internazionale di selvicoltura di Roma — Rilievi e commenti ai lavori della III. Sezione (Nakon Internacijskog Šumarskog Kongresa u Rimu — značaj i komentari naknadnog rada treće sekcije). — Ing. T. Marchi: Brevi note sulla Foresta demaniale di Paneveggio (Kratki pregled državne šume u Paneveggio). — Trattamento e rinfoltimento dei cedui di faggio. (Gojenje sitne bukove šume).

„*Über den Verbrauch des Holzes im Hausbedarf auf dem Lande in dem Län Turku-Pori (Abo-Björneborg)*. (O potrošku drva za kućnu potrebu u Finskoj). Referat sastavljen po g. Eino Saari.

„*Sahapuan kantohinta ja menekki Suomen Valtionmetsissä V. V. 1913.— 1922*“. Pisac Eino Saari. Na 124 stranice pisac raspravlja o cijenama i prodji drveta za pilane u državnim šumama Finske. Knjizi je priložena jedna pregledna karta Finske.

„Kuloista etupäässä suomen valtiometsiä silmällä pitäen“. Helsinki 1923. Autor (Eino Saari) u ovoj knjizi (broširana, 155 str.) iznosi prikaz šumskih požareva u državnim šumama Finske, uzroke njihova postanka te statističke podatke o njihovom broju, širenju te o novčanoj vrijednosti nastalih šteta.

„Lesnická Práce“ Číslo 10, v říjnu 1926. — Matvienko-Sikar Stef., ing.: Červenání listí (Boja lišća). — Vimmer Ant: Muši parazit kůrovce Ips typographus nalezen v Čechách (Lonchaea parvicornis Mg. — parazit Ips typographus — a pronadjen u Češkoj). — Dana Samuel: Lesnické výzkumnictví ve Spojených Státech (Šumski pokusi u Sjedinjenim Državama). — Frič J.: Některé předpoklady lesní hospodářské reformy (Neke pretpostavke za reformu šumskog gospodarstva).

»Jugoslavenski šumarsko-lovački kalendar za godinu 1927.« izašao je iz štampe. Sadržaj njegov je znatno nadopunjen. Na prvim stranicama nalazimo rodoslovlje našeg Vladalačkog Doma, zatim slijedi sam kalendar za god. 1927. Novi poštanski pristojbenik svakom će dobro doći. Gradivo stručnih članaka i tabela je znatno prošireno te razmješteno po grupama (dendrometrija, računanje vrijednosti šuma, uređivanje šuma, uporaba šuma, uzgajanje). Šumarsko-inžinirski dio je proširen člankom g. prof. Fantoni-a o pilanama, a dio »iz života i nauke« poučnim člankom g. prof. dra A. Langhoffera o podrijetlu domaćih životinja. Drugi članci iz života i nauke bit će za mnogog od interesa, a osobito za lučarsko osoblje. Člankom o važnosti riba u narodnom gospodarstvu (»Nešto o ribarstvu«) pisac propažuje ovu za nas važnu granu narodne privrede.

Kalendar je štampan na vrlo dobrom papiru. Uvez mu je solidan i ukusan. Naručuje se kod urednika, vlasnika i nakladnika g. prof. dra Gj. Nenadića, Statčevićev trg 17.

Lične vijesti

Priznanje inostranstva našim šumarskim radnicima. Čehoslovačka Akademija za Agrikulturu izabrala je svojim prvim članovima — dopisnicima profesore zagrebačkog univerziteta gospodu: dr. Antuna Levakovića i dr. Aleksandra Ugrenovića.

POSTAVLJENI SU:

Plečaš Vukosav, bivši polic. pisar, za administ. činovnik III. kat. 4. gr. pri Dir. šuma u Skoplju.

Danilevska Olga, dnevničarka i svršena maturantkinja za kontr. službenika Gen. Direkciji šuma u Beogradu.

Radojević Milovan, biv. admin. činovnik, za admin. činovnika III. kat. 3. gr. pri šum. upravi u Leskovcu.

Rikert Dragutin, Dipl. šumar na visokoj školi u Zakupu i Čehoslovački podanik, za kontr. šum. službenika kod sreskog poglavara u Šibeniku.

Balen Šimo, zvaničnik za pis. ofic. III. kat. 2. gr. i arhivara Dir. šuma na Sušaku.

UNAPREDJENI SU:

Dr. Ing. Marinović Milan, za inspektora I. kat. 4. gr. pri Gen. Dir. šuma.
Dr. Balen Josip, za inspektora I. kat. 4. gr. pri Gen. Dir. šuma.
Bojić Savo, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe i šefa šum. uprave u Ilidži.
Antić Aleksandar, za inspektora I. kat. 5. grupe Gen. Dir. šuma.

PREMJESTENI SU:

Kurz Josip, šum. račun. oficijal II. kat. 4. grupe iz Han-Kumpanije Dir. šuma u Sarajevo.
Polak Velimir, šum. savjetnik I. kat. 7. grupe iz Vrbovskog za šefa šum. uprave u Jasenovcu.
Čop Vjekoslav, šum. inž. asistent I. kat. 9. grupe iz Skoplja za srez. šum. referenta u Brčkom.
Sinčić Ivan, okr. šumar I. kat. 5. grupe iz Arandjelovca za šefa šum. uprave u Skoplju.
Boko Marko, okr. šumar II. kat. 4. gr. iz Gor. Milanovca za šefa šum. uprave u Arandjelovcu.
Srećković Ljubomir, podšumar I. kat. 9. gr. iz Donj. Milanovca šum. upravi u Beograd.
Rauter Franjo, šum. inž. asistent I. kat. 9. gr. iz Ljubljane šum. upravi na Bledu.
Kalinić Antun, okr. šumar II. kategorije 3. grupe iz Bitolja za šefa šum. uprave u Kičevu.
Sunjevarić Milenko, okružni šumar II. kat. 4. grupe iz Raške za šefa šum. uprave u Bitolju.
Avramović Marko, podšumar II. kat. 5. grupe iz Bajine Bašte za šefa šum. uprave u Pirotu.
Premužić Ante, inspektor I. kat. 5. grupe od Gen. Dir. šuma Direkciji šuma na Sušaku.
Kraljević Jovan, inspektor I. kat. 6. grupe sa Sušaka Gen. Dir. šuma.
Dirks Arkadije, rač. čin. II. kategorije 4. grupe iz Sarajeva šum. upravi u Busovači.
Vilić Marko, rač. činovnik II. kat. 3. grupe iz Busovače Gen. Dir. šuma.
Todorović Vladimir, podšumar III. kat. 2. grupe iz Aleksinca šum. upravi u Kosovskoj Mitrovici.
Ema Hans, podšumar I. kategorije 9. grupe iz Kosovske Mitrovice šum. upravi u Ohridu.
Rosić Sreten, okr. šumar I. kat. 7. grupe iz Donjeg Milanovca za šefa šum. uprave u Pirotu.
Srećković Ljubomir, podšumar I. kategorije 9. grupe iz Pirota za šefa šum. uprave u Donjem Milanovcu.
Mikša Stjepan, šum. inženjer I. kat. 8. grupe iz Jasenovca za srez. šum. referenta u Vrbovskom.
Mikša Stjepan, šum. nadinženjer I. kat. 7. grupe iz Vrbovskog za šefa šum. uprave Jamina u Moroviću.
Djurdjić Todo, šum. nadinženjer I. kat. 7. grupe iz Kičeva za šefa šum. uprave u Moroviću.

UMIROVLJENI SU:

Konstantinović Milorad, admin. činovnik III. kat. 2. grupe pri šum. upravi u Beogradu.

Sadnice šumskog i ukrasnog drveća

iz rasadnika Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja u Slivnici kod Maribora.

Iz rasadnika J. Š. U. u Slivnici kod Maribora izdavati će se na proljeće 1927. god. slijedeće

S a d n i c e :

Smreka (*Picea excelsa*)

preko 1,000.000 kom. 3 god. sjemenice . za 1000 kom, 110.— Din

Smreka (*Picea excelsa*)

preko 1,000.000 kom. 4 " presadjenice " " " 140.— "

Bjeli bor (*Pinus silvestris*) 2 " sjemenice . " " " 110.— "

Crni bor (*Pinus austriaca*) 2 " " " " " 110.— "

Glatki bor (*Pinus strobus*) 2 " " " " " 150.— "

" " " " 2 " presadjenice " " " 170.— "

" " " " 3 " sjemenice . " " " 190.— "

Ariš (*Larix europaea*) . 2 " sjemenice . " " " 160.— "

Duglazija (*Pseudotsuga* 2 god. presadjenice " " " 300.— "

Douglasii, zelena) . 3 " sjemenice . " " " 600.— "

Bagrem (*Robinia pseu-*

doac.) 2 " sjemenice . " " " 150.— "

Kesten (*Castanea vesca*) 1 " sjemenice . " " " 500.— "

Kanadska topola (*Populus can.*) 1 " reznice . . . " " 150.— "

Vrba (*Salix viminalis*) . 1 " " . . . " " 150.— "

Cipresa (*Chamaecyparis*) 2 " sjemenice . . komad po 2.— "

Lawsoniana) 12 " presadjenice " " 3.— "

Gingho biloba 1 " sjemenice . . " " 5.— "

Crni orah (*Juglans nigra*) 1 " sjemenice . . " " 1.— "

Jes: Javor (*Acer negundo*) 2 " sjemenice . . " " 2.— "

Platana (*Platanus orient.*) 2 " sjemenice . . " " 2.— "

Amerik. Jasen (*Fraxinus*

alba) 1 " sjemenice . . " " —50 "

Crveni hrast (*Quercus*

rubra) 2 " sjemenice . . " " —40 "

Sadnice su lijepe zdrave te pomno prebrane.

Sadnice i reznice, kojima je cijena označena za 1000 komada, ne

šalju se ispod 500 komada.

Šalje se stručno pakovano i kao brzovozna roba. Sa predajom na stanici odgovornost vodstva prestaje. Kod narudžbe valja naznačiti točan naslov i željezničku stanicu. Cijene se razumijevaju loco rasadnik.

Za pakovanje i dovoz računa se 10% do 20% od naznačenih cijena.

Čim stigne narudžba, obavješćuje se naručitelj dali će i približno kada

će sadnice dobiti. Sa obavijesti šalje se ujedno i ispunjena čekovna

uplatnica. Sadnice se otpremaju samo onima, koji odgovarajuću svotu

uplate najkasnije do 15. februara 1927,

N a r u d ž b e p r i m a

Sreski Šumarski nadzornik u Mariboru.

МИНИСТАРСТВО ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ

Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца

Инжињ. технич. одељење

Пов. I. Т. Бр. 4205 од 22. XI. 1925.

У Београду.

У духу члана 82. Закона о Државном Рачуноводству и одобрења Господина Министра Војске и Морнарице Пов. И. Т. Бр. 4205 од 12. нов. т. г. одржаће се на дан 27. децембра 1926. год. у 11 часова пре подне прва јавна офертална лицитација у канцеларији Инжињерско-техничког одељења Министарства Војске и Морнарице за набаву:

1. 1061,714 м³ јелове грађе и
2. 2630 комада стабала односно мотака за чакље.

Општи технички услови и списак грађе могу се видети у канцеларији Инжињерско-техничког одељења Министарства Војске и Морнарице сваког радног дана од 8 до 12 часова и 16 до 18 часова.

Кауција се полаже на каси Рачуноводног одсека Економског одељења Министарства Војске и Морнарице најдаље до 10 часова одређеног дана за лицитацију у монети предвиђеној у члану 88 Закона о Државном Рачуноводству и то за домаће фирме — произвођаче — Динара 67.000.— а за стране фирме и домаће понуђаче, који нуде грађу страног порекла Динара 134.000.—

Лицитанти доказују реверзом комисији за извршење лицитације, да су ову кауцију запоста положили.

Испорука грађе има бити франко Слагалиште Инжињерско техничког завода у Чачку.

Из канцеларије Инжињерско-техничког одељења Министарства Војске и Морнарице Пов. И. Т. Бр. 4205 од 12. новембра 1926. год.

МИНИСТАРСТВО ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ

Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца

Инжињ. технич. одељење

Пов. И. Т. Бр. 4206 од 22. нов. 1926.

У Београду.

У духу 82 Закона о Државном Рачуноводству и одељења Господина Министра Војске и Морнарице Пов. И. Т. Бр. 4206 од 12. новембра т. г. одржаће се на дан 29. децембра 1926. год. у 11 часова пре подне прва јавна офертална лицитација у канцеларији Инжињерско-техничког одељења Министарства Војске и Морнарице за набавку:

1. 219,476 м³ младе храстове грађе;
2. 192,678 м³ старије храстове грађе;
3. 36,917 м³ брестове грађе и
4. 1,143 м³ багремове грађе.

Општи технички услови и списак грађе могу се видети у канцеларији Инжињерско-техничког одељења Министарства Војске и Морнарице сваког радног дана од 8 до 12 часова и 16 до 18 часова.

Кауција се полаже на каси Рачуноводног одсека Економског одељења Министарства Војске и Морнарице најдаље до 10 часова одређеног дана за лицитацију у монети предвиђеној у члану 88 Закона о Државном Рачуноводству и то за домаће фирме — произвођаче — Динара 77.000— а за стране фирме и домаће понуђаче, који нуде грађу страног порекла Динара 154.000—

Лицитанти доказују реверсом комисији за извршење лицитације да су ову кауцију заиста положили.

Испорука грађе има бити франко Слагалиште Инжињерско-техничког завода у Чачку.

Из канцеларије Инжињерско-техничког одељења Министарства Војске и Морнарице Пов. И. Т. Бр. 4206 од 12. новембра 1926. год.

МИНИСТАРСТВО ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ

Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца

Инжињ. технич. одељења

Пов. И. Т. Бр. 4204 од 22. XI. 1926.

У Београду.

У духу члана 82 Закона о Државном Рачуноводству и одобрења Господина Министра Војске и Морнарице Пов. И. Т. Бр. 4204 од 12. новембра т. г. одржаће се на дан 28. децембра 1926. год. у 11 часова пре подне прва јавна офертална лицитација у канцеларији Инжињерско-техничког одељења Министарства Војске и Морнарице за набавку:

396,410 м³ јасеновог дрвета.

Општи услови, општи технички и списак грађе могу се виђети у канцеларији Инжињерско-техничког одељења Министарства Војске и Морнарице сваког радног дана од 8 до 12 часова и 16 до 18 часова.

Кауција се полаже на каси Рачуноводног одсека Економског одељења Министарства Војске и Морнарице најдаље до 10 часова одређеног дана за лицитацију у монети предвиђеној у члану 88 Закона о Државном Рачуноводству и то за домаће фирме произвођаче — Динара 64.000— а за стране фирме и домаће понуђаче, који нуде грађу страног порекла Динара 128.000—

Лицитанти доказују реверсом комисији за извршење лицитације, да су ову кауцију заиста положили.

Испорука грађе има бити франко Слагалиште Инжењерско техничког завода у Чачку.

Из канцеларије Инжењерско-техничког одељења Министарства Војске и Морнарице Пов. И. Т. Бр. 4204 од 12. новембра 1926. год.

D. Š. Br. 43842-26.

O G L A S.

Državna sjemenara u Pribiniću prodaje prvovrsno crnoborovo (Pinus austriaca) sjeme bez krila, provenijense iz brdovitih predjela Bosne u svakoj količini dokle zaliha teče, za 65.— Dinara po kilogramu, a isto tako manju količinu sjemena od munike (Pinus leucodermis) za 200 Dinara po kilogramu, loko sjeme Pribinić, vreće i otpreme računaće se po režijskoj cijeni. Narudžbe treba slati na Kr. šumsku upravu u Tesliću, Bosna.

Sarajevo, 30. oktobra 1926.

Direkcija šuma.

Broj: 10.383.-1926.

845. š.

Predmet: Delnice z. z. prodaja etata god. 1926.-28.

OGLAS DRAŽBE STABALA.

Na temelju drvosječnih predloga za god. 1926., 1927. i 1928. odobrenih po g. Velikom županu primorsko-krajiške oblasti u Karlovcu od 13. oktobra 1926. broj 3124 š. o. te na temelju skupštine ovlaštenika zem. zajednice Delnice od 1. augusta 1926. toč. I. — ovime se od strane ovosreskog poglavarstva kao nadzorne vlasti raspisuje javna ofertalna dražba 851 (Osamsto pedeset i jedan) jelovih stabala vlasništvo zem. zajednice Delnice — kako slijedi:

Tek. broj	Zem-ljišna zajednica	Sumski predjel	Broj stabala	Broj skupine	Gradje	Goriva	Isključna cijena	
					m ³		Din	p.
1.	D e l n i c e	Japlenški vrh	64. (1—64)	I.	233.3	43.07	35.199	85
			64. (65—128)	II.	211.06	62.66	31.972	30
			80. (129—208)	III.	181.35	60.59	27.505	45
			96. (209—304)	IV.	318.03	101.71	48.213	05
			80. (305—384)	V.	250.21	74.20	37.902	50
			64. (385—448)	VI.	205.83	77.32	31.261	10
			62. (449—510)	VII.	206.32	67.38	31.284	90
		Doli	98. (511—608)	VIII.	277.41	89.81	42.060	55
			92. (609—700)	IX.	280.26	73.32	42.400	60
		Ilovac	64. (705—768)	X.	220.53	74.17	33.450	35
			88. (769—856)	XI.	256.77	88.65	38.958	75

Dražba će se obdržavati dne 20. decembra 1926. u 10 sati prije podne u uredu sreskog poglavarstva u Delnicama.

Općeniti dražbeni uvjeti.

1. Kupoprodaja usljedjuje na panju bez naknadne promjerbe.
 2. Dražbuje se samo putem pismenih ponuda, te se usmene, brzajavne, telefonske, naknadno podnešene, propisno ne biljegovane kao i ponude ispod isključne cijene, neće uvažiti.
 3. Ponudu treba vlastoručno potpisati. Ponudjena svota treba da je označena brojkama i slovima, i to za svaku skupinu posebno. U ponudi treba priložiti 10% (deset posto) žaobinu od isključne cijene. Žaobinu treba priložiti u gotovom novcu ili državom garantovanim papirima od vrednosti, ili onim papirima, kojima država priznaje vrednost jamstva.
 4. U propisno biljegovanoj ponudi (Din. 100), koju treba predati do označenog dana i sata u uručbeni zapisnik ovo sreskog poglavarstva, valja dati izjavu nudioca, da su mu dražbeni uvjeti poznati i da na iste bezuslovno pristaje.
- Dražbeni uvjeti zastupajući kupoprodajni ugovor te procjenbena knjižica stabala stoje na uvid za vreme uredovnih sati u uredu šumarskog referenta ovog sreskog poglavarstva.

Delnice, 10. novembra 1926.

Sreski poglavar:

Kr. vladin tajnik:

Karlavaris, v. r.

K št. 2999.-1926.

RAZGLAS.

Gospod Minister za šume in rudnike je z razpisom z dne 7. IX. 1926. broj 34.750 odredil, da se za uradnike III. kategorije na teritoriji Direkcije šum v Ljubljani prvokrat vrši izpit za administrativno — pisarničko službo III. kategorije v šumski stroki začetkom **meseca aprila 1927.**

Prošnje za pripustitev k izpitu u temu terminu naj se vložje do 10. januarja 1927. pri Direkciji šum v Ljubljani.

Prošnje se moraju kolekovati po tarifni postavki 9 pod b) zakona o takсах (za vlogo 20 Din, za priložo po 2 Din odnosno dopolnilo do 2 Din). Opremiti jih je točno po členu 14. Pravilnika, razglašenega v Službenih Novinah kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev z dne 17. aprila 1926., št. 86 (XXV-1926) in sicer:

1. krstni list v dokaz, da je dovršil 22. leto starosti, da je odslužil vojaško obvezo ali pa da je je oproščen;
2. izpričevalo, da je dovršil štirirazredno nižjo gimnazijo in opravil malo maturo;
3. potrdilo — izpričevalo — šumarskega državnega oblastva, da je prebil dvoletno administrativno prakso v šumarski stroki;
4. npravstveno izpričevalo, potrjeno po pristojnem političnem oblastvu;
5. potrdilo o državljanstvu;
6. kratek popis življenja in poslov, ki jih je opravljal po dovršeni šoli, in administrativne prakse iz točke 3. To poslednje mora biti overovljeno po strokovnem šefu, kateremu je bil pridelen v službovanje.

Direkcija šuma v Ljubljani.

Број 1120.-1926.

ОГЛАС ДРАЗБЕ ХРАСТОВИХ СТАБАЛА.

На основу одобрења Министарства Шума и Рудника од 22. Јула 1926. број 26353, продавати ће се јавном дражном и то само путем писмене понуде дне 16. Децембра 1926. у 10 сати прије подне код Шумарског уреда у Лекенику 5005 хрastових стабала у шуми Калје са искључном цијеном од 2.665.285 Динара.

Шума Калје је удаљена од жељезничке станице Лекеник 6 км.

Понуда мора садржавати:

а) Име, презиме и обиталиште нудиоца.

б) Тачну црну дражбеног предмета.

в) Изјаву нудиоца, да су му дражбени услови тачно познати и да на исте безувјетно пристаје.

д) Понуду има нудиоц односно његов опунomoћеник власторучно потписати и приложити јој 10% (десет) искључне цијене у готовом новцу или у овоземним државним или иным у кралевини Срба, Хрвата и Словенаца закониту пуписарну сигурност имајућим вриједносним папирима.

Страни држављанин имаде положити 20% (двадесет) кауције.

е) Понуда (оферт) треба бити таксирана са 100 Дин.

Дражбени услови могу се видјети сваки дан за вријеме уредовних сати у шумарском ureду у Лекенику.

У Лекенику, дне 4. новембра 1926.

Акционарско друштво за експлоатацију шума у Београду

Шумски ureд Лекеник.

Број 8070 — 1926.

ОГЛАС

продаја оморoвог и јеловог дрвета.

Код Поглавара среза Чајничког у Чајничу, продаваће се дана 24. децембра 1926. год. у 10 сати пре подне путем јавне усмене и писмене дражбе 1.000 м³ оморoвог и јеловог дрвета на пању у жуми „Шаховићи“ одел 90 а.

Искључна цена изнаша 27 Динара просечно по 1 м³ облог дрвета на пању.

Сваки нудиоц мора пре почетка дражбе положити вадиј од 2700 Динара у готовом или у државним боновима и таксену марку од 100 Динара. Страни припадници треба да положи двоструки вадиј.

Писмене понуде са вадијем и таксеном марком од 100 Динара треба послати запечаћене Поглавару среза Чајничког у Чајничу најкашње до 10 сати дана 24. децембра 1926. год.

Купац мора платити 6% целе куповнине у фонд за пошумљивање и све трошкове око расписа ове дражбе. Дражба се неће одржати, ако истој не приступе најмање три озбиљна нудиоца.

Касније приспеле понуде и очитовања неће се уважити.

Министарство Шума и Руда бира слободно између усмених и писмених понуда и може све без наведења разлога одбити.

До решења везани су нудиоци на своје понуде.

Чајничке, 3. новембра 1926.

Поглавар среза чајничког.

Broj: 15.306.-1926.

ОГЛАС ДРАЖБЕ.

Kod kr. Direkcije šuma u Zagrebu prodavati će se dne 22. decembra 1926. u 11 sati putem ofertalne pismene licitacije hrastovo, bukovo i kestenovo drvo na panju u šumi Čorkovaći na području kr. šumske uprave u Rujevcu.

Prodaje oko 56.836 m³ hrastovine, 140.932 m³ bukovine i 60.448 m³ kestenovine.

Isklična je cijena za:

1. Hrast: tehničko drvo (bez razlike sortimenata) 1 m³ na panju 90.— Din.
2. Bukva: tehničko drvo (bez razlike sortimenata) 1 m³ na panju 25.— Din.
3. Bukovo ogrevno drvo: 1 m³ na panju 16.50 Din.
4. Hrastovo ogrevno drvo: 1 m³ na panju 4.— Din.
5. Hrastovo taninsko drvo: 1 m³ na panju 14.50 Din.

Dražba izvršit će se po zakonu o državnom računovodstvu.

Svi poblži uvjeti i nacrt ugovora mogu se viditi kod potpisane Direkcije i kr. šumske uprave u Rujevcu.

U Z a g r e b u, 17. novembra 1926.

Kr. Direkcija šuma.

Broj 2720 — 1926.

ОГЛАС ДРАЖБЕ.

Дана 18. децембра 1926. у 11 сати продавати ће се на јавној дражби путем писмених понуда код Дирекције шума II. банске имовне општине у Петрињи у срезу Пишкорњач број 13 (предјел Глогова) процјењених 2.835 храстових стабала са 4013 м³ грађе и 2713 м³ горива уз искличну цијену од Дин 700.481.—

Поблжи увјети могу се сазнати код Дирекције шума II. банске имовне општине у Петрињи или код шумске управе исте имовне општине у Петрињи.

Петриња 24. новембра 1926.

Дирекција шума II. банске имовне општине.

Шеф дирекције:

I. Лазић.

Broj: 8898.-1926.

ОБЈАВА ЛИЦИТАЦИЈЕ ДУГЕ.

Dne 16. decembra 1926. u 11 sati prije podne prodavat će se u kancelariji kr. direkcije šuma u Vinkovcima javnom ofertalnom licitacijom njemačka bačvarska roba i to:

I. grupa: na stovarištu željezničke stanice Rajić 6656 akova zdrave i 2607 akova škart robe.

Roba je u glavnom $\frac{1}{4}$ do 28 akovska te $\frac{3}{4}$ do $\frac{8}{4}$ debljine.

II. grupa: na stovarištu kod željezničke stanice Novska 8361.50 akova zdrave i 466 akova škart robe.

Roba je u glavnom $\frac{1}{4}$ do 28 akovska te $\frac{5}{4}$ do $\frac{8}{4}$ debljine.

Isklična cijena je za zdravu robu: 47 Dinara, a za škart robu 38 Dinara po akovu.

Ove vrsti bačvarske robe prodaju se kao jedan objekt.

U s l o v i :

1. Oferti se primaju zasebice i za svaku gore navedenu grupu, a ponudjena cena po 1 akovu ima biti čitljivo ispisana ciframa i pismenima.

2. Vadium za I. grupu u iznosu od 42.000 Dinara, a za II. grupu u iznosu od 42.000 Dinara ima se predati najkasnije do 10 sati dana licitacije kod blagajnice kr. direkcije šuma u Vinkovcima u gotovom novcu ili u vrednosnim hartijama, kojima država priznaje valjanost jamstva.

Revers o položenom vadiju, svedočanstvo o nadmetačkoj sposobnosti, te uverenje, da su radnju prijavili poreskim vlastima i platili porez za tekuće tromesečje moraju se pismenoj ponudi priložiti ili na zahtjev pokazati predsedniku komisije za održavanje licitacije.

3. Između 10 i 11 sati dana licitacije predaju ponudjači pismene oferte, snabdvene sa 100 Dinara taksene marke, u valjano zapečaćenom zavoju, na kome ima biti ispisano: Ponuda za bačvarsku robu, od ponudjača N. N.

U ponudi mora ponudjač da izjavi, da su mu svi uslovi licitacije i ugovora poznati, da na njih u celosti pristaje i da njima se pokorava.

Telegrafske ponude ili one koje ne odgovaraju uslovima licitacije, ne uzimaju se u obzir.

Licitacija počinje u 11 sati.

4. Detaljna lista složaja duge i dana, dobije se na zahtev interesenata kod kr. direkcije šuma u Vinkovcima ili kod šumske uprave u Rajiću po uplati takse od 20 Dinara od liste.

5. Kvalitativno pregledavanje robe dozvoljeno je uz uslov ako se ono predhodno najavi kod šumske uprave. Pri tome se mogu izbijati iz složaja pojedini komadi ili pretresti ceo složaj na pojedinim mestima, ali je pregledač dužan o svom trošku pregledane složaje postaviti u prijašnje stanje.

6. Kupac je dužan bez odlaganja preuzeti u roku od 8 dana od dana obaveštenja, da je licitacija odobrena. Kupovina se plaća u dva obroka i to prva polovica, obračunata na uslovu liste, za 8 dana od dana obaveštenja, da je licitacija odobrena, a druga polovica za 14 dana od dana predaje robe, a pre početka utovara.

7. Kod plaćanja kupovnine dužan je kupac sem kupovnine još na istu platiti 10.2% u ime taksenih maraka i inih doprinosa.

8. Uslovi licitacije mogu se saznati za radnog vremena u kancelariji kr. direkcije šuma u Vinkovcima i kod šumske uprave u Rajiću.

V i n k o v c i, dne 23. Novembra 1926. god.

Kr. Direkcija šuma.

ŠUMSKO SJEMENJE

domaće i inostrano, te sjemenje **trava i voćaka** preporuča
uz najpovoljnije cijene i uvjete domaća tvrtka

Fructus, Ljubljana, Krekov trg 10/I.

Telefon 349

Tražite cjenovnike

Telegrami: Fructus

OGLAS DRAŽBE STABALA.

Kr. Direkcija Šuma u Zagrebu prodavati će javnom pismenom dražbom dne 3. januara 1927. u 11 sati u 13 prodajnih skupina ove sječine:

NA PODRUČJU KR. ŠUMSKE UPRAVE U RAVNOJGORI.

Skupina I. U sjekoredu I. okružje 4/10 na panju jelovih 214 stabala, procjenjenih na 514 m³ tvoriva i 459 m³ goriva, bukovih 339 stabala procjenjenih na 229 m³ tvoriva i 874 m³ goriva obrojčenih kolobrojem 1 — 553, sve uz isključnu cijenu od 46.888 dinara.

Žaobina 5.000 Dinara.

Skupina II. U sjekoredu I. okružje 4/9 na panju jelovih 160 stabala, procjenjenih na 391 m³ tvoriva i 322 m³ goriva, bukovih 287 stabala procjenjenih na 110 m³ tvoriva i 658 m³ goriva, obrojčenih kolobrojem 554—1000, sve uz isključnu cijenu od 33.899 Dinara.

Žaobina 3.400 Dinara.

Skupina III. U sjekoredu I. okružje 4/9 na panju jelovih 133 stabala procjenjenih na 342 m³ tvoriva i 266 m³ goriva, bukovih 301 stabala procjenjenih na 163 m³ tvoriva i 744 m³ goriva, obrojčenih kolobrojem 1001—1434, sve uz isključnu cijenu od 33.295 Dinara.

Žaobina 3.400 Dinara.

Skupina IV. U sjekoredu I. okružje 3/6 na panju jelovih 162 stabala procjenjenih na 396 m³ tvoriva i 306 m³ goriva, bukovih 258 stabala procjenjenih na 120 m³ tvoriva i 503 m³ goriva, obrojčenih kolobrojem 771—1190, sve uz isključnu cijenu od 33.526 Dinara.

Žaobina 3.400 Dinara.

Skupina V. U sjekoredu I. okružje 3/6 na panju jelovih 188 stabala procjenjenih na 464 m³ tvoriva i 416 m³ goriva, bukovih 203 stabala procjenjenih na 66 m³ tvoriva i 477 m³ goriva, obrojčenih kolobrojem 1191—1581, sve uz isključnu cijenu od 35.070 Dinara.

Žaobina 3.600 Dinara.

Skupina VI. U sjekoredu I. okružje 3/6 na panju jelovih 151 stabala procjenjenih na 308 m³ tvoriva i 351 m³ goriva, bukovih 248 stabala procjenjenih na 114 m³ tvoriva i 573 m³ goriva obrojčenih kolobrojem 1582—1980, sve uz isključnu cijenu od 28.335 Dinara.

Žaobina 3.000 Dinara.

Skupina VII. U sjekoredu II. okružje 2/5 na panju jelovih 217 stabala, procjenjenih na 547 m³ tvoriva i 502 m³ goriva, bukovih 233 stabala procjenjenih na 118 m³ tvoriva i 450 m³ goriva, obrojčenih kolobrojem 2205—2654, sve uz isključnu cijenu od 41.035 Dinara.

Žaobina 4.200 Dinara.

Skupina VIII. U sjekoredu IV. okružje 13/17 na panju jelovih 159 stabala, procjenjenih na 312 m³ tvoriva i 164 m³ goriva, bukovih 341 stabala procjenjenih na 97 m³ tvoriva i 600 m³ goriva obrojčenih sa kolobrojem 1 — 500, sve uz isključnu cijenu od 27.901 Dinara.

Žaobina 2.900 Dinara.

Skupina IX. U sjekoredu IV. okružje 13/17 na panju 270 stabala procjenjenih na 618 m³ tvoriva i 218 m³ goriva, bukovih 610 stabala procjenjenih na 243 m³ tvoriva i 1185 m³ goriva, obročjenih kolobrojem 501—1460, sve uz isključnu cijenu od 56.175 Dinara.

Žaobina 5.700 Dinara.

Skupina X. U sjekoredu IV. okružje 13/17 na panju jelovih 278 stabala. procjenjenih na 524 m³ tvoriva i 402 m³ goriva, bukovih 542 stabala procjenjenih na 188 m³ tvoriva i 779 m³ goriva, obročjenih kolobrojem 1461—2280, sve uz isključnu cijenu od 45.12 Dinara.

Žaobina 4.600 Dinara.

NA PODRUČJU KR. ŠUMSKE UPRAVE U OGULINU.

Skupina XI. U sjekoredu V/1 na panju bukovih 700 stabala, procjenjenih na 403 m³ tvoriva i 1752 m³ goriva, obročjenih kolobrojem 1—700, sve uz isključnu cijenu od 27.858 Dinara.

Žaobina 2.800 Dinara.

Skupina XII. U sjekoredu V/2. na panju bukovih 534 stabala, procjenjenih na 173 m³ tvoriva i 1228 m³ goriva, obročjenih kolobrojem 701—1234, sve uz isključnu cijenu od 16.242 Dinara.

Žaobina 1.800 Dinara.

Skupina XIII. U sjekoredu I/7 na panju jelovih 447 stabala, procjenjenih na 726 m³ tvoriva i 760 m³ goriva, bukovih 573 stabala procjenjenih na 206 m³ tvoriva i 1005 m³ goriva, obročjenih kolobrojem 1—1020, sve uz isključnu cijenu od 43.229 Dinara.

Žaobina 4.400 Dinara.

Dražba će se izvršiti po propisima zakona o Državnom Računovodstvu, a naročito se ističu ovi uslovi:

Sa 100 dinara biljegovane i dobro zapečaćene ponude valju predati kod potpisane Direkcije najkasnije do 11 sati dana 3. januara 1927. Na omotu ponude ima biti jasno ispisano: „Ponuda za sječine, koje kr. Direkcija Šuma u Zagrebu prodaje na dražbi dana 3. januara 1927.“ U ponudi mora nudioc da izjavi, da su mu svi uslovi dražbe i ugovora dobro poznati i da ih u cijelosti usvaja. Kod prodavanja ponuda ima nudioc povjerenstvu predati i potvrdu (revers) blagajne potpisane Direkcije, da je položio gore označenu jamčevinu, nadalje svjedočanstvo o svojoj nadmetačkoj sposobnosti i konačno uvjerenje, da je svoju radnju prijavio poreskim viastima i platio porez za tekuće tromjesečje. Žaobine imaju se kod blagajne kr. Direkcije Šuma u Zagrebu predati najduže do 11 sati dana 3. januara 1927.

Ponude podnesene poslije određenoga roka, nadalje brzojavne i konačne ponude, koje ne odgovaraju uslovima ovog oglasa, uslovima dražbe i ugovora, neće se uzeti u obzir.

Ponude se moraju sastavljati za svaku skupinu zasebice, pa se prema tome isključuju kumulativne ponude za više skupina. Ali jedna te ista ponuda može sadržavati i ponude za više sječina, nu u tom slučaju mora ponuda za svaku skupinu biti zasebice označena.

Kupovina ima se platiti u tri jednaka obroka i to:

prvi obrok u roku od 14 dana od dana obavjesti, da je dražba odobrena, drugi obrok prije početka izvoza prve trećine izradjene robe, ali najduže do 31. marta 1927. i treći obrok prije početka izvoza ostatka izradjene robe, ali najduže do 30. juna 1927.

Kod uplate prvog obroka kupovnine, dužan je kupac platiti još 6% u fond za pošumljenje i 0.2%, za uzgojnu zakladu šumarskih činovnika od cijele kupovnine te propisane pristojbe na ugovor.

Rok za izradbu i izvoz drvnog materijala ustanovljuje se do konca jula 1928. godine.

Ostali uslovi dražbe i uslovi ugovora mogu se uviditi u radno vrijeme kod kr. Direkcije Šuma u Zagrebu, te kod kr. šumskih uprava u Ravnojgori i Ogulinu. U Zagrebu, dne 27. novembra 1926.

Kr. Direkcija Šuma.

Broj 8913—1926.

OBJAVA LICITACIJE.

Dne 15. Decembra 1926. prodavaće se Kod potpisane Direkcije šuma u Vinkovcima u 11 sati pre podne javnom ofertalnom licitacijom izradjeni drveni materijal u šumi Cvetni vir kr. šumske uprave jasenovačke :

- a) 315 pr. m. mešovitog ogrevnog diveta od tvrdih listača;
- b) 169 m³ hrastovih trupaca;
- c) 422 komada hrastovih brzojavnih stubova (40% škarta);
- d) 145 kom. hrastovih pragova;
- e) Oko 9.500 akova hrastove dnžice (70—80% mušičavo).

Isklične cijene, opći i detaljni uslovi prodaje mogu se saznati za vreme uredovnih sati kod kr. Direkcije Šuma u Vinkovcima i kod kr. šumske uprave u Jasenovcu.

Vinkovci, dne 26. Novembra 1926. god.

Kr. Direkcija Šuma
M. Šebetić.

KRNDIJA

**gospodarska i šumska industrija dion. društvo
u Zagrebu**

Uprava gospodarstva i šumarstva :

Našice, Slavonija

Proizvodi i eksportira svekolike gospodarske i šumske proizvode.

Što neznaš pitaj Univerzalni informativni Biro „**ARGUS**“
Knez Mihailova ul. 35. Tel. 6-25 **Beograd** (Pasaž Akademije Nauka)

Dioničarsko društvo za eksploataciju drva

Zagreb, Trg N br. 3.

Telefon 16-34, 12-38

Brzjavi: „EXPLOITAT“

Parna pilana i tvornica parketa
VIROVITICA, KRUŠEVAC

Prodajni ured BANJA-LUKA

Proizvadjia i eksportira:

hrastovu robu, parenu i
neparenu bukovinu, me-
kanu rezanu gradju, go-
rivo drvo te parkete

Société Anonyme d'Exploitation foestièrè

Zagreb, Trg N br. 3.

Téléphone 16-34, 12-38

Télégrammes: „EXPLOITAT“

Scierie à vapeur et fabrique de
parquets VIROVITICA, KRUŠEVAC

Bureau de vente BANJA-LUKA

Produit et exporte:

matériaux en chêne, hêtre étuvé
et non étuvé, bois tendre ma-
tériiaux de construction, maté-
riiaux sciés et bois pour chau-
ffage et parquets.

KR. PRODAJA BARUTA
INDUSTRIJA ORUŽJA

BOROVNIK I VRBANIĆ ZAGREB

Jurišićeva ul. 9.

Prodaja svakovrsnog
oružja, municije
lovačkih po-
trepština.

Obavlja svakovrsne popravke, koji spadaju u
puškarsku struku, kao i montiranje dalekozora

Vlastita tvornica pušaka u Borovlju (Ferlach).

Prodaja na veliko i na malo.

„SLAVEKS“

dion. dr. za šumsku industriju, Zagreb.

Proizvađa i eksportira : Rezanu hrastovinu najbolje slavonske kakvoće sa pilane Brod n./S. Parenu i neparenu bukovu gradju znamenite kakvoće sa pilane Pakrac.

„SLAVEKS“

**société anonyme d' exploitation forestière,
Zagreb.**

Produit et exporte : Sciage Chêne, de meilleure qualité de Slavonië de sa scierie de Brod s./S. Sciage Hêtre de la célèbre provenance de Pakrac de sa scierie de Pakrac (Slavonie) Etuvagé égal. Usine de talons en bois de Hêtre.

Vrlo poznata

t r u š n i c a

**Jul. Stainer, Wienerneustadt,
Austrija**

razašilje u najboljoj vrsnoći i
najvećoj klijavosti sve vrsti

šumskog sjemenja

sa zajamčenim porijeklom, kao jele, bijelog
i crnog bora i t. d. iz Jugoslavije.

Cijenici se šalju na zahtjev.

Adresa za brzojave :

Samenstainer, Wienerneustadt.

Našička tvornica tanina i paropila d. d.

Centrala

ZAGREB

Mažuranićev trg 23.

Parne pilane: Sušine-Gjurgjenovac, Ljeskovica, Andrijevi, Podgradci i Karlovac.

Tvornica tanina, parketa, bačava, pokućstva
u Sušine-Gjurgjenovcu, **tvornica škatulja i ljupljene**
robe u Podgradcima, **impregnacija drva**
u Karlovcu.

Drach Industrija drva d. d.

Središte : SISAK

Podružnica : VIROVITICA

Pilana: Caprag i Virovitički Antunovac

Telefon : Sisak broj 14

Telefon Virovitica broj 15

**Proizvodnja svakovrsnog hrastovog, bukovog,
jasenovog i brestovog materijala, gradje za
željeznice i dužica.**

Šumska Industrija

Filipa Deutscha Sinovi

Vrhovčeva ul. 1

ZAGREB

Telefon broj 47

Parna pilana u Turopolju.

Export najfinije hrastovine. Na skladištu ima velike količine potpuno suve
hrastove gradje svih dimenzija. **UTEMELJENO GODINE 1860.**

Knjižnica Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja

Dosada izašla izdanja:

Br. 1. Ugrenović: „Iz istorije našeg šumarstva“ .	Din 10.—
Br. 2. Perušić: „Krajiške Imovne Općine“ . .	Din 10.—
Br. 3. Петровић: „Шуме и шумска привреда у Македонији“	Дин 15.—
Br. 4. Hufnagl-Veseli-Miletić: „Praktično uređi- vanje šuma“	Din 20.—
Br. 5. Манојловић Милан : „Методe уређења“	Din 10.—

U nakladi Jug. Šum. Udruženja štampano:

Угреновић: „Закон о шумама“	Дин 20.—
Ugrenović: Šumarsko-politička osnovica Zakona o šumama“	Din 30.—
Ružić: „Zakon o šumama“	Din 50.—
„Gozdarstvo v Sloveniji“, za članove	Din 30.—
za nečlanove	Din 45.—
Levaković: „Dendrometrija“ (za djake 70 Din) za članove	Din 78.—
za nečlanove	Din 100.—
Nenadić: „Računanje vrijednosti šuma“ (za djake 70 Din) za članove	Din 78.—
za nečlanove	Din 100.—

**Knjige se naručuju kod „Jugoslovenskog Šumarskog
Udruženja“, Zagreb, Vukotinovićeve ulica 2. ::**

ŠTAMPARIJA

OLAYNOG SAVEZA SRPSKIH ZEMLJORADNIČKIH ZADRUGA U ZAGREBU
Branko Miletić Begovićeva ul. 7.